

Vlaams
Parlement

stuk **745** (2010-2011) – Nr. 2
ingediend op 20 december 2010 (2010-2011)

Beleidsbrief

Onderwijs

2010-2011

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Vera Celis

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert.

Vaste leden:

de heer Jos De Meyer, de dames Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Sabine Poleyn;
de heer Wim Van Dijck, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer Wim Wienen;
de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Fatma Pehlivan;
de dames Vera Celis, Goedele Vermeiren;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heren Paul Delva, Jan Durnez, de dames Cindy Franssen, Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Chris Janssens, mevrouw Katleen Martens;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
de heren Chokri Mahassine, Ludo Sannen;
de heren Willy Segers, Kris Van Dijck;
de heer Jurgen Verstrepen;
mevrouw Mieke Vogels.

Stukken in het dossier:

745 (2010-2011) – Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

I.	Toelichting door de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel	8
1.	SD 1 Open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden vormen	8
2.	SD 2 Kansen geven aan elk talent.....	9
3.	SD 3 Het leren van het Nederlands en vreemde talen stimuleren om mee te doen in de geglobaliseerde samenleving	9
4.	SD 4 Leerlingen voorbereiden op een succesvolle start op de arbeidsmarkt	9
5.	SD 5 De leraar erkennen als sleutelfiguur in de vorming van open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden	10
6.	SD 6 De maatschappelijke verwevenheid van onderwijs met lokale, regionale en internationale netwerken versterken.....	10
7.	SD 7 Ervoor zorgen dat elke onderwijsinstelling topkwaliteit kan bieden	11
8.	SD 8 Investeren in duurzame en moderne infrastructuur.....	12
II.	Bespreking	12
1.	Algemeen.....	12
1.1.	Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten	12
1.2.	Tussenkoms van mevrouw Kathleen Helsen	13
1.3.	Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx	15
1.4.	Tussenkoms van mevrouw Gerda Van Steenberge	15
1.5.	Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert	15
1.6.	Tussenkoms van mevrouw Goedele Vermeiren	15
1.7.	Antwoorden van de minister.....	15
2.	Strategische doelstelling 1 – Open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden vormen	16
2.1.	Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten.....	17
2.2.	Tussenkoms van mevrouw Ann Brussee.....	17
2.3.	Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn	18
2.4.	Tussenkoms van mevrouw Goedele Vermeiren	19
2.5.	Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman	20
2.6.	Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx	21
2.7.	Tussenkoms van mevrouw Fatma Pehlivan	22
2.8.	Tussenkoms van mevrouw Gerda Van Steenberge	22
2.9.	Tussenkoms van mevrouw Irina De Knop	23
2.10.	Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert.....	23

2.11. Antwoorden van de minister	24
2.11.1. OD 1.1 Jongeren voorbereiden op actief burgerschap.....	24
2.11.2. OD 1.2 Werken aan vredesopvoeding en herinnerings- educatie	25
2.11.3. OD 1.3 Inzetten op Educatie voor Duurzame Ontwikkeling	25
2.11.4. OD 1.4 Meer en betere kunst- en cultuureducatie voor alle leerlingen uitwerken.....	25
2.11.5. OD 1.5 Het deeltijds kunstonderwijs (dko) verdiepen en verbreden.....	25
2.11.6. OD 1.6 De begeleiding en ondersteuning van leerlingen versterken	26
2.11.7. OD 1.7 De aanpak van spijbelen en antisociaal gedrag versterken	26
2.11.8. OD 1.8 Vanuit een preventief perspectief de psychische en fysieke gezondheid van leerlingen verhogen	27
2.11.9. OD 1.9 Genderdiversiteit in het beleid van de scholen integreren	27
3. Strategische doelstelling 2 – Kansen geven aan elk talent	27
3.1. Tussenkoms van mevrouw Gerda Van Steenberge	28
3.2. Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten.....	28
3.3. Tussenkoms van mevrouw Ann Brusseel.....	29
3.4. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx	29
3.5. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Helsen	30
3.6. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn	30
3.7. Tussenkoms van mevrouw Vera Celis.....	30
3.8. Tussenkoms van mevrouw Fatma Pehlivan	31
3.9. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert.....	31
3.10. Antwoorden van de minister	31
3.10.1. OD 2.1 De armoede bestrijden en de sociale inclusie bevorderen.....	31
3.10.2. OD 2.2 De participatie aan het kleuteronderwijs maximaliseren.....	32
3.10.3. OD 2.3 Leerzorg en een zorgcontinuüm uitbouwen.....	33
3.10.4. OD 2.4 De hervorming van het secundair onderwijs op de sporen zetten.....	34
3.10.5. OD 2.5 Diplomagerichte trajecten in het volwassenen- onderwijs en de werking van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap bijsturen.....	34
3.10.6. OD 2.6 Het hoger beroepsonderwijs concreet vorm geven	34
3.10.7. OD 2.7 Het hogeronderwijslandschap vorm geven en rationaliseren	35

3.10.8. OD 2.8 De participatie aan het hoger onderwijs verhogen, in het bijzonder van jongeren uit kansengroepen	36
3.10.9. OD 2.9 Studeren in het buitenland stimuleren	36
3.10.10. OD 2.10 Onderzoek en innovatie stimuleren.....	36
3.10.11. OD 2.11 Participatie aan levenslang leren verhogen.....	36
3.10.12. OD 2.12 De digitale kloof wegwerken	36
4. Strategische doelstelling 3 – Het leren van het Nederlands en vreemde talen stimuleren om mee te doen in de geglobaliseerde samenleving.....	36
4.1. Tussenkoms van mevrouw Ann Brussee	36
4.2. Tussenkoms van de heer Wim Van Dijk	37
4.3. Tussenkoms van mevrouw Goede Vermeiren	38
4.4. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx	38
4.5. Tussenkoms van mevrouw Fatma Pehlivan.....	39
4.6. Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten	39
4.7. Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman	39
4.8. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert	39
4.9. Antwoorden van de minister.....	40
4.9.1. Algemeen	40
4.9.2. OD 3.2 Het leren van het Nederlands in de scholen versterken	40
4.9.3. OD 3.3 Nederlands als tweede taal stimuleren.....	40
4.9.4. OD 3.5 Het leren van vreemde talen intensifiëren.....	41
4.9.5. OD 3.6 Een taalbeleid in elke school aanmoedigen	41
5. Strategische doelstelling 4 – Leerlingen voorbereiden op een succesvolle start op de arbeidsmarkt.....	42
5.1. Tussenkoms van mevrouw Ann Brussee	42
5.2. Tussenkoms van mevrouw Vera Celis	43
5.3. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx	43
5.4. Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten	43
5.5. Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman	43
5.6. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn	43
5.7. Tussenkoms van mevrouw Gerda Van Steenberge	44
5.8. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert	44
5.9. Antwoorden van de minister.....	44
5.9.1. OD 4.1 Duurzaam samenwerken tussen Onderwijs, Werk en Vorming	44
5.9.2. OD 4.2 De Vlaamse kwalificatiestructuur invullen	44
5.9.3. OD 4.3 Werkplekieren uitbreiden en de kwaliteit ervan verzekeren	44
5.9.4. OD 4.4 Leren en werken consolideren	45
5.9.5. OD 4.5 De beroepsopleidingen versterken.....	45

5.9.6. OD 4.7 De Regionale Technologische Centra verder uitbouwen	45
5.9.7. OD 4.8 Stimuleren van loopbanen in wetenschap en technologie	45
5.9.8. OD 4.9 Topsportscholen evalueren.....	45
6. Strategische doelstelling 5 – De leraar erkennen als sleutelfiguur in de vorming van open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden	46
6.1. Tussenkomsst van mevrouw Marleen Vanderpoorten	46
6.2. Tussenkomsst van mevrouw Ann Brusseel	46
6.3. Tussenkomsst van mevrouw Elisabeth Meuleman	47
6.4. Tussenkomsst van mevrouw Goedele Vermeiren	47
6.5. Tussenkomsst van mevrouw Gerda Van Steenberge	48
6.6. Tussenkomsst van mevrouw Sabine Poleyn	48
6.7. Tussenkomsst van mevrouw Kathleen Deckx	48
6.8. Tussenkomsst van de heer Boudewijn Bouckaert	48
6.9. Antwoorden van de minister	49
6.9.1. OD 5.1 Een professioneel personeelsbeleid mogelijk maken .	49
6.9.2. OD 5.2 Hoger gekwalificeerden inzetten	50
6.9.3. OD 5.3 Nascholing en werkplekleren stimuleren	50
6.9.4. OD 5.4 De lat voor initiële lerarenopleidingen hoger leggen.	50
7. Strategische doelstelling 6 – De maatschappelijke verwevenheid van onderwijs met lokale, regionale en internationale netwerken versterken	52
7.1. Tussenkomsst van mevrouw Marleen Vanderpoorten	52
7.2. Tussenkomsst van mevrouw Ann Brusseel	52
7.3. Tussenkomsst van mevrouw Elisabeth Meuleman	52
7.4. Tussenkomsst van mevrouw Vera Celis	52
7.5. Tussenkomsst van mevrouw Gerda Van Steenberge	53
7.6. Tussenkomsst van mevrouw Sabine Poleyn	53
7.7. Tussenkomsst van de heer Boudewijn Bouckaert	53
7.8. Antwoorden van de minister	54
7.8.1. OD 6.1 Het pedagogisch partnerschap tussen scholen en ouders ondersteunen.....	54
7.8.2. OD 6.2 Brede scholen realiseren	54
7.8.3. OD 6.4 Scholengemeenschappen versterken	54
7.8.4. OD 6.5 Het onderwijs in de centrumsteden versterken	54
7.8.5. OD 6.6 Het onderwijs in Brussel aanpakken	54
7.8.6. OD 6.7 De internationale dimensie van het onderwijs(beleid) verder vorm geven	54
7.8.7. OD 6.8 Gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's sneller erkennen.....	55

8. Strategische doelstelling 7 – Ervoor zorgen dat elke onderwijsinstelling topkwaliteit kan bieden	55
8.1. Tussenkoms van de heer Jos De Meyer	55
8.2. Tussenkoms van mevrouw Fatma Pehlivan	56
8.3. Tussenkoms van mevrouw Vera Celis	56
8.4. Tussenkoms van mevrouw Gerda Van Steenberge	56
8.5. Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten	56
8.6. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx	56
8.7. Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman	57
8.8. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert	57
8.9. Antwoorden van de minister	57
8.9.1. OD 7.1 De interne kwaliteitszorg van de instellingen versterken	57
8.9.2. OD 7.2 Informatierijke omgevingen ontwikkelen	57
8.9.3. OD 7.3 De externe kwaliteitszorg verder uitbouwen	57
8.9.4. OD 7.5 Wachtrijen bij de inschrijvingen oplossen	57
8.9.5. OD 7.6 Een nieuw omkaderingssysteem uittekenen om de middelen gericht in te zetten waar ze het meest nodig zijn .	57
8.9.6. OD 7.7 Nieuwe financiering leerplichtonderwijs en de maximumfactuur evalueren	58
8.9.7. OD 7.8 Financiering van het hoger onderwijs evalueren en bijsturen	58
8.9.8. OD 7.9 Regelgeving vereenvoudigen en transparanter maken	58
8.9.9. OD 7.10 Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs verbeteren	58
9. Strategische doelstelling 8 – Investeren in duurzame en moderne infrastructuur	58
9.1. Tussenkoms van de heer Jos De Meyer	58
9.2. Tussenkoms van mevrouw Vera Celis	59
9.3. Tussenkoms van mevrouw Gerda Van Steenberge	59
9.4. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert	60
9.5. Antwoorden van de minister	60
9.5.1. OD 8.1 Scholen uitbouwen tot uitnodigende en stimulerende werk- en leefomgevingen	60
9.5.2. OD 8.2 Aandacht voor het duurzaam karakter van de schoolinfrastructuur	60

De Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen besprak op 18 november en 9 en 16 december 2010 de beleidsbrief Onderwijs – Beleidsprioriteiten 2010-2011. De bespreking van de bijhorende uitgavenbegroting is terug te vinden in *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 15/5-H.

I. TOELICHTING DOOR DE HEER PASCAL SMET, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, JEUGD, GELIJKE KANSEN EN BRUSSEL

Minister *Pascal Smet* wijst er op dat voor de beleidsbrief dezelfde structuur werd aangehouden als voor de beleidsnota (*Parl. St.* Vl. Parl. 2009-10, nr. 202/1). Hij overloopt enkele elementen uit de beleidsbrief, zonder afbreuk te willen doen aan de belangrijkheid van de elementen die niet worden aangehaald tijdens de toelichting.

1. SD 1 Open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden vormen

Voor de minister zijn de resultaten van het internationaal vergelijkend onderzoek naar burgerschap bij jongeren (OD 1.1) belangrijk. Op maandag 22 november worden de resultaten voorgesteld. Hij concludeert alvast dat er extra ondersteuning nodig is voor burgerschapsvorming. Verder zal meer en sneller dan voorzien worden ingezet op de participatie van leerlingen in de scholen. Dat is de beste manier om later te participeren aan de democratische samenleving.

In de loop van het zittingsjaar zal het Grondwettelijk Hof zich uitspreken over de prejudiciële vraag in het kader van het dragen van levensbeschouwelijke symbolen op school. Er zal worden nagegaan in welke mate een decretaal initiatief noodzakelijk is (OD 1.1).

Aan het verdiepen en verbreden van het deeltijds kunstonderwijs (dko) wordt volop gewerkt (OD 1.5). Er wordt gewerkt aan de structuur om het dko meer leerlinggericht te maken. Dat wordt afgestemd met het werkveld. Er wordt ook gewerkt aan modellen voor regionale samenwerking. Sinds 1 oktober 2010 werd een gespecialiseerde medewerkster, mevrouw Ann Olaerts, gewezen directeur van het Vlaams Theater Instituut, aangetrokken. Zij is goed geplaatst om de link te leggen tussen Onderwijs en Cultuur.

Wat het versterken van de begeleiding en ondersteuning van leerlingen betreft (OD 1.6), wil de minister de aandacht vestigen op het engagement dat hij samen met minister Vandeuren heeft genomen om te zorgen voor het recht op onderwijs voor kinderen in de gemeenschaps- en andere instellingen. Naar aanleiding van de bemerkingen van de Kinderrechtencommissaris dat verbeteringen noodzakelijk zijn, werd een ambtelijke werkgroep aan het werk gezet.

In het voorjaar 2011 zal een vernieuwd spijbelactieplan worden voorgesteld (OD 1.7).

Voor het verhogen van de psychische en fysieke gezondheid van leerlingen (OD 1.8) wordt samengewerkt met de Vlor (Vlaamse Onderwijsraad) aan een integraal gezondheidsbeleid. Samen met de Stichting Vlaamse Schoolsport wordt de uitvoering van haar actieplan opgevolgd.

De onderwijsadministratie werkte mee aan de opmaak van het Jeugdbeleidsplan (OD 1.10). Het is de eerste maal dat dit op een erg actieve manier gebeurde.

De eindtermen natuurwetenschappen van tweede en derde graad aso (algemeen secundair onderwijs) worden geactualiseerd (OD 1.11). Er zal worden onderzocht of ten eerste ook de eindtermen natuurwetenschappen voor de tweede graad kso (kunstsecundair onderwijs) en tso (technisch secundair onderwijs) moeten worden aangepast en of ten tweede op welke manier de eindtermen technische geletterdheid een plaats kunnen krijgen in het bso (buitengewoon secundair onderwijs). Belangrijk is volgens de minister dat bij toekomstige

aanpassingen van eindtermen geanticipeerd wordt op ontwikkelingen in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs.

2. SD 2 Kansen geven aan elk talent

Er worden aanzienlijke stappen vooruit gezet in de automatische toekenning van de studiefinanciering (OD 2.1) zodat dit verwezenlijkt is voor het einde van de legislatuur.

Inzake het maximaliseren van de participatie aan het kleuteronderwijs (OD 2.2), zal de taalproef worden geëvalueerd en wordt er samengewerkt met Kind en Gezin. Verder wordt gewerkt aan de uitwerking van een nieuw omkaderingssysteem voor het kleuteronderwijs (zie ook OD 7.6).

Voor leerzorg (OD 2.3) lopen de gesprekken verder.

Voor de hervorming van het secundair onderwijs (OD 2.4) werd een eerste oriëntatienota uitgebracht. De reacties worden momenteel verzameld en verwerkt. Elementen zoals personeel, financiering, vrije keuze, onderwijslandschap en scholengemeenschappen worden verder uitgewerkt met als doel eind december 2011 een conceptnota klaar te hebben.

In het kader van het concreet vorm geven van het hoger beroepsonderwijs (OD 2.6) werd het besluit houdende de samenstelling van de Commissie HBO goedgekeurd. De nodige voorbereidingen worden getroffen om goede en volledige dossiers te kunnen indienen. De periode voor de omvorming is uitgebreid tot 1 januari 2014.

Voor de hervorming van het hoger onderwijslandschap (OD 2.7) werd in opvolging van de maatschappelijke beleidsnota van het Vlaams Parlement, 121 miljoen euro voorzien voor de uitvoering ervan in de periode 2012-2025. In samenwerking met de associaties en de andere onderwijsactoren worden de beslissingen omgezet in decreetteksten.

Het toelatingsexamen arts-tandarts wordt geëvalueerd.

Tegen eind 2010 zal de minister een actieplan voorleggen om tegen 2020 20 procent van de afgestudeerden een buitenlandse studie-ervaring te laten opdoen (OD 2.9).

Samen met de ministers van Werk, Cultuur, Jeugd en Sport zal hij in 2011 een geïntegreerd EVC-beleid uitwerken (OD 2.11).

3. SD 3 Het leren van het Nederlands en vreemde talen stimuleren om mee te doen in de geglobaliseerde samenleving

De minister stelt voor om tijdens de bespreking dieper in te gaan op OD 3.2 ‘Het leren van het Nederlands in de scholen versterken.’. Wat het intensifiëren van het leren van vreemde talen betreft, merkt hij op dat de evaluatie van de CLIL-projecten (Content and Language Integrated Learning) nagenoeg is afgerond. Hij wenst dit eerst gezamenlijk met de Vlaamse Regering verder te bekijken vooraleer hierover verder uitspraken te doen. Ondertussen is er ook een inspectierapport van de Franse Gemeenschap over immersie-onderwijs. De minister pleit voor de nodige voorzichtigheid.

4. SD 4 Leerlingen voorbereiden op een succesvolle start op de arbeidsmarkt

Wat de invoering van de Vlaamse kwalificatiestructuur betreft (OD 4.2), blijven er nog steeds knelpunten tussen Werk en Onderwijs. De minister blijft hopen op een duidelijke stap vooruit en een finalisering in de loop van december. Er zijn verder geen bijzondere, nieuwe initiatieven op dit vlak. Een aantal zaken worden wel versterkt, zoals het actieplan om de technisch-wetenschappelijke vaardigheden te bevorderen.

Er zal worden nagegaan of het beleid voor de topsportscholen (OD 4.9) kan uitgebreid worden naar de culturele sector. Voor ballet werden er al maatregelen genomen. Bedoeling is dat de Koninklijke Balletschool Antwerpen een topcultuurschool kan worden op 1 september 2011.

5. SD 5 De leraar erkennen als sleutelfiguur in de vorming van open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden

De gesprekken over een globaal loopbaanpact (OD 5.1) zijn lopende. De minister las in een dagblad de uitspraak dat hij niet goed zou weten in welke richting het loopbaanpact moet evolueren. Dat verbaast hem omdat er een methodiek werd afgesproken: er zal een inventaris van de voorstellen van de verschillende onderwijspartners worden gemaakt. Daarna zal het gesprek plaatsvinden. Dit betekent niet dat hij niet weet welke richting het beleid wat hem betreft zou moeten uitgaan. Hij wil het sociaal overleg serieus nemen.

Het geïntegreerd Vlaams syndicaal statuut wil de minister in principe in het najaar van 2011 aan het Vlaams Parlement voorleggen.

Lessen trekkend uit de verzuchting dat er meer ondersteuning moet worden geboden aan de leraren, wordt gestart met de voorbereiding van een educatieve portaalsite waar ondersteunend lesmateriaal zal te vinden zijn.

Najaar 2010 wordt gestart met de evaluatie van het decreet op de lerarenopleidingen.

Over de stageplaatsen in de lerarenopleiding (OD 5.4) was een merkwaardige reportage in het televisienieuws. De minister had wel vernomen dat er een probleem was, maar dat heeft weinig te maken met de afschaffing van de mentoruren. De minister heeft aan de sector voorgesteld om een oplossing uit te werken. De sector wenste echter voor het huidige schooljaar zelf een oplossing te zoeken. Voor de toekomst zal er overleg worden gepleegd over hoe dit probleem best wordt aangepakt.

6. SD 6 De maatschappelijke verwevenheid van onderwijs met lokale, regionale en internationale netwerken versterken

De minister zal het partnerschap met de ouderverenigingen verder uitwerken (OD 6.1).

Voor de brede scholen (OD 6.2) wil hij een kader scheppen. Hij wil een duidelijke nota, samen met de andere ministers van de Vlaamse Regering, op tafel leggen in 2011.

Wat het lokaal flankerend onderwijsbeleid betreft (OD 6.3), werden de gemeenten bevraagd. Eind 2010, begin 2011 zullen de resultaten worden voorgesteld. Daarna kan een maatschappelijk debat volgen om vervolgens in de lente van 2011 nieuwe regelgeving uit te werken.

De mandaatperiode van de LOP-voorzitters (lokaal overlegplatform) zal bij besluit worden verlengd met twee jaar. Daarna wordt een periode van twee keer drie jaar voorzien zodat het mandaat samenvalt met de gemeentelijke legislatuur. Dat lijkt de minister logischer.

Via een minidecreet worden de scholengemeenschappen tussentijds al versterkt, waarna wordt nagegaan hoe een verdere structurele versterking mogelijk is.

Het capaciteitsvraagstuk (OD 6.5) zal verder worden opgevolgd. De minister verwijst naar de gevoerde besprekingen in de commissie. Voor het Brusselse onderwijs zal verder met de VGC (Vlaamse Gemeenschapscommissie) worden samengewerkt. De minister hoopt dat de Franse Gemeenschap eindelijk instemt om het probleem van de leerplichtcontrole op te

lossen. Op uitdrukkelijk verzoek van Vlaams minister-president Kris Peeters en hemzelf, werd een datum bepaald voor overleg tussen de Vlaamse en Franse Gemeenschap en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om te praten over de capaciteitsproblematiek in Brussel.

Op 19 november heeft de Europese Onderwijsraad plaats. Op de agenda staan allemaal zogenaamde A-punten die geen debat meer behoeven. Er zal nog een debat gevoerd worden over sociale inclusie in het onderwijs.

Wat de samenwerking met landen in het Zuiden betreft (OD 6.7), wordt er verder geïnvesteerd in onderwijsprojecten in Zuid-Afrika. De minister merkt op dat in de beleidsbrief nog sprake is van samenwerking met Suriname maar daarover uit de minister zijn twijfels. Dat had geschrapt moeten worden. Hij wil de steun eerder richten op twinningprojecten met Marokko.

Wat de gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's betreft (OD 6.8), zal hij de Nederlandse collega-minister vragen om de afgesproken engagementen over een verdrag na te komen. Tegen eind 2010 zal de minister aan de Vlaamse Regering een besluit voorleggen voor een vernieuwde generieke procedure voor de erkenning van buitenlandse diploma's.

7. SD 7 Ervoor zorgen dat elke onderwijsinstelling topkwaliteit kan bieden

Er zal verder gewerkt worden aan de ontwikkeling van informatierijke omgevingen (OD 7.2). Het kenniscentrum wordt opgestart en uitgebouwd zodat er databeheer mogelijk wordt. Op die manier kan meer informatie aan de scholen, koepels, andere onderwijsactoren en het parlement worden bezorgd.

De minister wil verder afspraken maken over de controle op het collectief huisonderwijs (OD 7.3).

Nog in 2010 zal er een voorontwerp van decreet tot aanpassing aan het accreditatiestelsel voor het hoger onderwijs aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd (OD 7.4).

De experimenten met de aanmeldingsprocedure worden geëvalueerd (OD 7.5). Volgend schooljaar zullen hierover beslissingen moeten worden genomen.

Momenteel wordt er volop gewerkt aan een nieuw omkaderingssysteem voor het basisonderwijs om de middelen gerichter te kunnen inzetten (OD 7.6). Dit nieuwe omkaderingssysteem zal ingaan op 1 september 2012. Verder is het de bedoeling om vanaf het schooljaar 2012-2013 de omkadering voor het kleuteronderwijs aan te passen om te komen tot een gelijke behandeling van het kleuter- en lager onderwijs. Een aanpassing van het omkaderingssysteem voor het secundair onderwijs wil de minister tegelijkertijd met de hervorming van het secundair onderwijs aanpakken. Het gevolg is dat er een nieuwe driejarige GOK-cyclus (gelijke onderwijskansen) start op 1 september 2011.

De cijferevaluatie van de maximumfactuur (OD 7.7) komt eraan. Wat de inhoudelijke evaluatie betreft, stelt de minister voor om dit nog eens met de commissie te bekijken. Er wordt momenteel onderzocht of dit opnieuw moet worden uitbesteed. Het ingediende onderzoek was kwalitatief onvoldoende.

Inzake het evalueren en bijsturen van de financiering van het hoger onderwijs (OD 7.8) stelt de minister dat naar aanleiding van een evaluatie van de effecten van het Flexibiliseringsdecreet in 2011 gestart wordt met de herziening.

Voor het leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs (OD 7.10) wil hij verder samenwerken met De Lijn. In dit dossier moeten stappen vooruit kunnen worden gezet.

De minister wil verder administratief vereenvoudigen (OD 7.9). De codificatie van de regelgeving voor het secundair en het hoger onderwijs is lopende. Het zal ter bekrachtiging voorgelegd worden aan het Vlaams Parlement.

8. SD 8 Investeren in duurzame en moderne infrastructuur

Er wordt verder gewerkt aan de bouw van passiefscholen (OD 8.1). Voor de toegankelijkheid van schoolgebouwen zal nog wat werk moeten gebeuren. Dit zal gebeuren in een actieplan.

De DBFM-operatie (design, build, finance, maintain) wordt verder uitgevoerd. In antwoord op de vraag van de heer Jos De Meyer tot inzage in de kaderovereenkomst, werd een brief met een duidelijke argumentatie voor inzage gestuurd naar de vennootschap. Er werd nog geen antwoord ontvangen.

De heer *Jos De Meyer* wijst erop dat de schoolbesturen voor het einde van november al dan niet hun handtekening moeten plaatsen onder het contract. Omdat in het voorgestelde contract een zestigtal keer wordt verwezen naar de kaderovereenkomst zijn zij op dit ogenblik (18 november) niet in staat om een beslissing te nemen. Om dit te kunnen bestuderen zijn er ook nog meerdere dagen nodig. Hij dringt aan dat de minister zijn volle verantwoordelijkheid neemt. Hij wijst erop dat zijn vraag tot inzage dateert van begin september en de vraag van de parlementsvoorzitter werd aan de minister half oktober gesteld.

De *minister* antwoordt dat hij heeft gevraagd om telefonisch contact op te nemen met de vennootschap om zo snel als mogelijk een antwoord te krijgen. Daarna zal met de Vlaamse Regering worden bekeken hoe aan de vraag tot inzage kan tegemoet worden gekomen.

De heer *Jos De Meyer* vraagt dat de minister niet alleen fungeert als ‘go-between’ maar ook zijn persoonlijke verantwoordelijkheid ten volle opneemt.

De *voorzitter* wijst erop dat achteraan in de beleidsbrief de door het Vlaams Parlement aangenomen moties en resoluties zijn opgesomd. Er wordt aangegeven in welke mate ze werden uitgevoerd.

II. BESPREKING

1. Algemeen

1.1. Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* is het eens met de teneur van de beleidsbrief: veel aandacht besteden aan gelijke onderwijskansen, talenten alle kans geven en open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden vormen. De hervormingen van het deeltijds kunstonderwijs, van het secundair onderwijs, van leerzorg zijn ook voor de Open Vld belangrijk. De loopbaan van de leraar onder de loep nemen, participatie en aandacht voor talen bevorderen staat ook hoog op de agenda van Open Vld. Door de aanpak van de minister verworden deze belangrijke aandachtspunten echter tot zwakke punten. Een aantal hervormingen is te groots opgevat. Daardoor zouden ze wel eens te veel kostbare tijd kunnen vergen. Als het te lang duurt om bijvoorbeeld de knelpunten in het secundair onderwijs aan te pakken, gaat een generatie verloren. Daarom is Open Vld eerder gewonnen voor een gefaseerde aanpak die sneller resultaten oplevert. De minister heeft al een paar keer gezegd dat

bepaalde aspecten sneller zullen aangepakt worden. Zij hoopt in de verdere bespreking daarover meer te vernemen.

Een aantal initiatieven is versnipperd. Dat geeft alleszins de indruk dat er geen coherent beleid, geen omvattende visie op het onderwijs is. Waar wil de minister eigenlijk naar toe? Hij kondigt heel veel evaluaties en studies aan. Dat is nodig maar het mag geen uitvlucht zijn om alles op de lange baan te schuiven.

1.2. Tussenkomen van mevrouw Kathleen Helsen

Mevrouw *Kathleen Helsen* is bezorgd over de haalbaarheid van de vele plannen van de minister. De beleidsbrief maakt een aantal plannen van de beleidsnota concreter, maar er blijft nog een en ander vaag. CD&V hoopt dat die aspecten snel duidelijker worden. Mevrouw Helsen denkt onder meer aan het decreet Leerlingenbegeleiding. De minister zegt enkel de rollen en verantwoordelijkheden duidelijker te willen stellen. CD&V pleit voor een brede benadering, de besprekingen in de ad-hoccommissie Bijzondere Jeugdzorg bewijzen nog maar eens dat een beleidsoverschrijdende aanpak nodig is.

In periode van financiële schaarste moet gekozen worden voor een onderwijsbeleid, gebaseerd op een coherente visie, ook op langere termijn. De doelstellingen van de minister zijn niet altijd concreet geformuleerd. Europa hanteert wel duidelijke doelen, en zet bijvoorbeeld streefcijfers op de reductie van ongekwalificeerde uitstroom en op de participatie aan levenslang leren. Het zijn ambitieuze doelstellingen die Vlaanderen niet altijd haalt. Vlaanderen heeft schrik van kwantificeerbare doelstellingen. Nochtans zijn duidelijke doelen belangrijk, bijvoorbeeld op het vlak van de scholenbouw en het machinepark. Duidelijke doelstellingen zijn ook nodig om de omkadering van het leerplichtonderwijs te bepalen. Iedereen is het eens dat kleuterscholen behoefte hebben aan meer personeel, maar eigenlijk moet het beleid ook bepalen wat die extra handen moeten opleveren.

De minister wil terecht ruimte creëren zodat de brede school aanpasbaar is aan de lokale situatie. Maar is het niet nodig een duidelijk kader te creëren zodat voor iedereen duidelijk is wat de brede school moet bereiken? Hetzelfde geldt voor het plan van de minister om de positie van de leerkracht te versterken, het zogenaamde lerarenpact. Het plan op zich is mooi, maar het doel blijft onduidelijk.

Onderwijsbeleid moet uiteraard gebaseerd zijn op een grondige analyse van de onderwijs-situatie. Daarom is het nodig het beleid continu te evalueren en continu wetenschappelijk onderzoek te verrichten. De resultaten van evaluaties en onderzoek zijn belangrijk om de knelpunten correct te omschrijven. Het is voor mevrouw Helsen niet duidelijk of de minister bij het bepalen van zijn beleid voldoende rekening houdt met de evaluaties en onderzoeksresultaten. Zo kondigt hij een nieuwe Talennota aan terwijl er vorige regeerperiode al een Talennota behandeld is. Is de nieuwe Talennota gebaseerd op een evaluatie van de acties van de vorige nota?

In de vorige regeerperiode is sterk ingezet op proeftuinen. In welke mate houdt de minister rekening met de evaluaties daarvan om zijn beleid op te zetten? Zo zijn er heel wat proeftuinen over de hervorming van het secundair onderwijs. De nota over de hervorming van het secundair onderwijs verwijst wel naar verschillende onderzoeken, maar niet naar de evaluaties van de proeftuinen. Het beleidsopzet was nochtans om een en ander eerst te testen in proefsituaties en daar dan beleidskeuzes op te baseren. Als dat gebeurd is, moet dat blijken in de voorstellen, de visie- of conceptnota's.

Bij het Steunpunt GOK zijn heel wat verschillende centra betrokken. Hoe wordt hun expertise benut voor beleidsdossiers? Hoe zijn bijvoorbeeld het Centrum voor Taal en Onderwijs, het Steunpunt Diversiteit en Leren, het Centrum voor Ervaringsgericht Onderwijs betrokken bij de hervormingen? De minister wil een kenniscentrum oprichten om het

relevant materiaal aan elkaar te linken en te verspreiden. Waar wil hij op langere termijn heen met dat centrum?

Het leezorgkader is getoetst, in welke mate wordt met de resultaten ervan rekening gehouden? Om de internationale dimensie van het onderwijs verder vorm te geven, zal de minister volgend jaar investeren in onderwijsprojecten in Zuid-Afrika en Suriname. Het is positief dat de minister kiest voor internationalisering niet alleen via studenten maar ook via scholen, centra en CLB's (centra voor leerlingenbegeleiding). Betekent dat dat het uitwisselingsproject met Rusland stopgezet wordt? Zo ja, is die beslissing gebaseerd op een evaluatie van de projecten? Wat zijn de conclusies van die evaluatie? Waarom maakt de minister een andere keuze? Wordt er ook rekening gehouden met de evaluatie van extra GOK-middelen op leerresultaten bij de bepaling van de omkadering in het leerplichtonderwijs?

Evaluaties en onderzoeken zijn belangrijk, maar de resultaten moeten gebruikt worden. Het is eveneens belangrijk dat ze door de juiste instantie uitgevoerd worden. Bepaalde evaluaties gebeuren door externen, andere door de administratie zelf, bijvoorbeeld de evaluatie van het decreet op het volwassenenonderwijs. Hoe wordt bepaald wie de evaluatie uitvoert? Wanneer doet de administratie het zelf? Wie zal de definitieve evaluatie van het decreet Volwassenenonderwijs uitvoeren?

Het beleid moet gebaseerd zijn op een grondige analyse. Als de knelpunten bekend zijn, is een goed plan van aanpak nodig met de instrumenten met de juiste effecten. De instrumenten moeten dan toch wel aan een aantal voorwaarden voldoen, zowel op financieel, personeel, contextueel als methodisch vlak. Het beleid maakt niet altijd duidelijke keuzes. Door in te zetten op verschillende aspecten dreigt fragmentarisering. Daardoor worden de gewenste effecten niet altijd gehaald.

Mevrouw Helsen geeft de aanpak van het spijbelen en het antisociaal gedrag als voorbeeld. Het plan van aanpak bevatte tal van acties, maar er is vooral ingezet op registratie en veel minder op preventie. Het aantal spijbelaars daalt er niet door. Het lid vermoedt dat onvoldoende nagegaan is of de instrumenten aan alle voorwaarden voldeden. Als niet alle aspecten samen aangepakt worden, riskeren de ingrepen zonder resultaat te blijven.

Het secundair onderwijs moet dus op een meer omvattende aanpak kunnen rekenen. Vooraf moet bepaald worden welke ingrepen noodzakelijk zijn om resultaten te bereiken. Het zou kunnen dat alleen meerdere maatregelen tegelijk effect ressorteren. Dat geldt allicht voor verschillende dossiers, ook het nieuwe leezorgkader. Als enkel het kader en de typologieën vernieuwd worden maar de middelen, de mankracht en de professionaliteit niet aangepakt worden, zou het een maat voor niets kunnen zijn.

Mevrouw Deckx pleitte bij de bespreking van de uitgavenbegroting 2011 voor voldoende middelen voor de softwarepakketten voor leerlingen met dyslexie. Maar vooraleer compenserende maatregelen te gebruiken, moet de leerling de kans krijgen zich de vaardigheden eigen te maken volgens mevrouw Helsen. Kortom, het leerproces moet eerst alle kansen krijgen.

Een beter omkaderingsstelsel in het leerplichtonderwijs met bijzondere aandacht voor het kleuteronderwijs, geniet de steun van CD&V. De extra middelen moeten echter meetbare effecten hebben, zo niet moet de wijze waarop de middelen gebruikt worden, herbekeken worden.

Dat zijn heel wat voorbeelden om te benadrukken dat de beleidsinstrumenten op de juiste manier ingezet moeten worden, waarbij voldaan wordt aan de voorwaarden. Mevrouw Helsen is niet zeker dat de minister die aanpak zal hanteren bij voornoemde vernieuwingen. Ook moet nagegaan worden of de portaalsite Studiekeuzebegeleiding wel een betere studiekeuze garandeert.

1.3. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx

Ook mevrouw *Kathleen Deckx* heeft zich afgevraagd of de minister alle voorstellen van de ambitieuze beleidsbrief zal kunnen realiseren. Studeren en evalueren zijn de peilers van een goed beleid, maar mogen geen excuus zijn om dingen uit te stellen.

1.4. Tussenkoms van mevrouw Gerda Van Steenberge

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* geeft toe dat de beleidsbrief ambitieus is maar vreest dat de minister niet alle plannen zal realiseren. Er is immers geen geld.

1.5. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, wijst erop dat de leden een zorg lijken te delen: de minister opent de oorlog op heel wat fronten maar niemand is ervan overtuigd dat hij op alle fronten overwinningen zal boeken. Daarbij komen nog de financiële beperkingen. De spreker, nieuw zijnde, dacht dat een beleidsnota algemene lijnen uitzette en een beleidsbrief concrete maatregelen beschreef. Deze beleidsbrief blijft echter vaag en somt vooral algemene principes op waar niemand iets tegen kan hebben.

1.6. Tussenkoms van mevrouw Goedeke Vermeiren

Mevrouw *Goedeke Vermeiren* vraagt een algemeen overzicht van alle studies, peilingen en evaluaties en hun tijdsplanning.

1.7. Antwoorden van de minister

Minister *Pascal Smet* ziet enige contradicties in de commentaren. Het klopt dat de beleidsbrief ambitieus is maar het regeerakkoord is dat ook. Allicht zal niet alles gerealiseerd worden, maar er zal wel heel veel uitgevoerd worden. De op til zijnde hervormingen bewijzen dat heel wat aspecten verbonden zijn. Voorheen is te veel ingezet op deelaspecten maar dat zorgt niet voor fundamentele veranderingen. Grondige hervormingen zijn nu nodig. Dat vergt niet alleen tijd maar ook afstemming. Dat is onmogelijk zonder goede studies en evaluaties. Sommige leden van een fractie zeggen dat het tijd is om vooruit te gaan en eventueel al deelaspecten te regelen, maar andere staan op de rem en vragen of alles wel goed bestudeerd is. De minister ziet die contradictie in de woorden van mevrouw Vanderpoorten en mevrouw De Knop (zie verder, 2.9): mevrouw Vanderpoorten pleit voor actie, voor een snelle inwerkingtreding van de studiekeuzewebsite, mevrouw De Knop wil eerst een omvattende visie over studiekeuzebegeleiding.

De website wordt nu al voorbereid omdat merkwaardig genoeg veel jongeren noch hun ouders weten wat er op de arbeidsmarkt gevraagd wordt en met welke studiekeuze dat correspondeert. In samenwerking met alle actoren zal die basisinformatie nu beschikbaar gesteld worden. Soms wacht de minister op een visie, soms neemt hij al initiatieven. Hij zal niet zoals zijn voorganger, op het einde van de regeerperiode alles in één keer doorvoeren.

Ook in de kritiek over de vaagheid merkt de minister een contradictie: als hij nog over een en ander wil overleggen, is hij te vaag; maar als het te concreet wordt, gaat hij te snel.

De minister is geneigd te kiezen voor kwantificeerbare doelstellingen, maar hun realiseerbaarheid hangt af van de mate waarin de operatoren medeverantwoordelijk zijn. Dat veronderstelt dan weer overleg over de formulering. Als er zeer veel operatoren zijn, zoals hier het geval is, kost dat veel tijd, nog voor men met de uitvoering kan beginnen. Daarom wil hij er niet systematisch mee werken, al heeft hij wel de Europese doelstellingen in het kader van de strategie Europa 2020 onderschreven. De Vlaamse Gemeenschap heeft ze geherformuleerd op Vlaams niveau. Sommige percentages zijn strenger dan de Europese.

Zo kiest Vlaanderen in Actie voor maximum 6% ‘early school leavers’ in de plaats van 10%. Ook voor de deelname aan het hoger onderwijs is de ambitie hoger dan de Europese, want die norm wordt thans al gehaald in Vlaanderen. De minister belooft een lijst van de Vlaamse concretisering van de Europese doelstellingen te bezorgen.

Uiteraard is het beleid gebaseerd op de resultaten van de proeftuinen, ook al wordt daar in de nota met de voorgestelde hervorming niet altijd duidelijk naar verwezen. Dat kan later wel. Die over de brede school werd door het steunpunt in Gent zelf geschreven. Er wordt wel degelijk met de expertise rekening gehouden. De Talennota wordt geactualiseerd omdat er een aantal nieuwe aspecten zijn.

Mevrouw *Kathleen Helsen* ziet een essentieel verschil tussen taalonderwijs en taalstimulering in een niet-schoolse context. Zij hoopt dat het werk van de Limburgse gedeputeerde op dat laatste vlak vrucht afwerpt.

Het lid begrijpt dat de nieuwe Talennota een aanvulling is van de vorige en niet zozeer een evaluatie van de acties in het kader daarvan. Minister *Pascal Smet* repliceert dat er bij CLIL wel sprake is van de evaluatie van de negen proefprojecten.

De minister zegt dat de keuze tussen interne en externe evaluatie pragmatisch is. De administratie voert zelf het onderzoek uit als zij de expertise in huis heeft of als de universiteiten niet geïnteresseerd zijn. Dat wordt geval per geval bekeken. Mevrouw *Kathleen Helsen* roept de vraag op of het wel aangewezen is dat een evaluatie wordt uitgevoerd door dezelfde instantie die ook voor de voorbereiding en de uitvoering van decreten instond. Zij doelt met name op de administratie. Gebeurt de evaluatie niet beter door anderen?

Minister *Pascal Smet* antwoordt dat de voorbereiding en de evaluatie inderdaad gebeuren op het departement maar dat de uitvoering gebeurt door het agentschap. Andere mensen zijn dus verantwoordelijk. Blijft volgens mevrouw *Kathleen Helsen* de vraag of mensen die zich volledig hebben ingezet in de voorbereiding, voldoende afstand kunnen nemen bij de evaluatie.

Minister *Pascal Smet* antwoordt dat dit een kwestie van instelling en cultuur is. De leidinggevende ambtenaren moeten erover waken dat zich geen interferentie voordoet. Bovendien bekijkt ook zijn kabinet nog de evaluatie. Als iemand zichzelf zou proberen te rechtvaardigen, zou hij dat merken. Het gaat mevrouw *Kathleen Helsen* niet om personen maar om de werkwijze op zich. Is die wel gezond? Minister *Pascal Smet* repliceert dat externe evaluatie evenmin altijd kwaliteit garandeert.

Nadat mevrouw *Goedele Vermeiren* haar vraag naar een lijst van bestelde peilingen, evaluaties en studies met hun kalender heeft herhaald, verklaart minister *Pascal Smet* dat hij wil bekijken of dat mogelijk is.

2. Strategische doelstelling 1 – Open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden vormen

- OD 1.1 Jongeren voorbereiden op actief burgerschap
- OD 1.2 Werken aan vredesopvoeding en herinneringseducatie
- OD 1.3 Inzetten op Educatie voor Duurzame Ontwikkeling
- OD 1.4 Meer en betere kunst- en cultuureducatie voor alle leerlingen uitwerken
- OD 1.5 Het deeltijds kunstonderwijs (dko) verdiepen en verbreden
- OD 1.6 De begeleiding en ondersteuning van leerlingen versterken
- OD 1.7 De aanpak van spijbelen en antisociaal gedrag versterken
- OD 1.8 Vanuit een preventief perspectief de psychische en fysieke gezondheid van leerlingen verhogen
- OD 1.9 Genderdiversiteit in het beleid van de scholen integreren

OD1.10 Meewerken aan het Vlaams Jeugdbeleidsplan

OD1.11 Bestaande einddoelen actualiseren en nieuwe eindtermen ontwikkelen

2.1. Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* leest in de beleidsbrief dat er een evaluatie van het Participatiedecreet aan komt (OD 1.1). Tegen wanneer denkt de minister daarmee klaar te zijn? Februari 2011 zal de Vlor daarover advies uitbrengen. Zal de minister onmiddellijk nadien een voorstel doen om het decreet aan te passen? Heeft hij al enig idee hoe die aanpassing eruit zal zien? Er is al lang sprake van een decretale regeling van de leerlingenrechten en zelfs een leerlingenstatuut. De scholieren zijn daarvoor gewonnen, de onderwijsnetten heel wat minder. Wanneer denkt de minister daar werk van te maken? Wat zijn de uitgangspunten en de doelstellingen?

Wat zijn de plannen van de minister met de levensbeschouwelijke vakken (OD 1.1)? Heeft hij daarover al gesprekken gevoerd met de verschillende netten, vooral met het officiële onderwijs?

Wat houdt het actieplan Ondernemend Onderwijs en Opleiding concreet in (OD 1.1)?

Mevrouw Vanderpoorten vindt de plannen van de minister voor vredesopvoeding en herinneringseducatie (OD 1.2) positief. Ze denkt dat de voorzitter van de raad van bestuur van Kazerne Dossin vragende partij is voor contacten met het Bijzonder Comité Herinneringseducatie. Hoe zal de eeuwherdenking van WO I in het onderwijs aan bod komen? Zal de minister daar richtlijnen over geven?

Over kunst- en cultuureducatie (OD 1.4) en het deeltijds kunstonderwijs (OD 1.5) zijn al een aantal studies gevoerd, onder meer ter voorbereiding van de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs. Is er ondertussen een tijdsplanning opgesteld voor die hervorming? Zal de minister de aanbevelingen van het rapport Verdieping/Verbreiding uitvoeren? Of zijn er nieuwe ideeën gerezen?

Mevrouw Vanderpoorten heeft ondervonden dat zorgcoördinatoren en CLB-medewerkers elkaar soms zien als concurrenten (OD 1.6). Heeft de minister daar iets van gemerkt? Zijn er richtlijnen hoe beiden moeten samenwerken?

Genderdiversiteit bevorderen is zeer belangrijk, zeker in het basisonderwijs. Daar is immers de directeur vaak een man, de leerkrachten vrouwen. Hoe zal de minister genderdiversiteit proberen te bevorderen (OD 1.9)?

2.2. Tussenkoms van mevrouw Ann Brusseel

Mevrouw *Ann Brusseel* waarschuwt ervoor actief burgerschap bij de vakoverschrijdende eindtermen in te delen (OD 1.1). Er zijn veel vakoverschrijdende eindtermen, het bereiken ervan is niet gemakkelijk te meten. Daarenboven staan ze niet in het leerplan en bestaat er weinig didactisch materiaal voor. Het leerplan is al uitgebreid. Vakoverschrijdende eindtermen moeten vervat zijn in de attitude van de leerkracht. Een leerkracht zou niet telkens administratief moeten aantonen dat die eindtermen gehaald zijn. Het is niet evident om de ruimere vakoverschrijdende eindtermen op een goede manier over te brengen. Leerkrachten beschikken niet altijd over de juiste vorming en expertise om dergelijke ruime doelstellingen over gezondheid, leefmilieu, burgerschap enzovoort aan te brengen. Het is beter bepaalde doelstellingen te incorporeren in leerplannen in plaats van ze vakoverschrijdend te maken.

Het is ook beter eerst duurzame scholen te maken en dan eventueel duurzame ontwikkeling in de vakoverschrijdende eindtermen te zetten (OD 1.3). Woorden wekken, voorbeelden trekken.

Mevrouw Brusseel is enthousiast over cultuureducatie (OD 1.4). Dat opent de geest van de jonge mensen.

Wanneer zal er een studiekeuzewebsite zijn (OD 1.6)? Open Vld wil een betere studiekeuzebegeleiding zodat leerlingen bewust kiezen voor richtingen die hen interesseren en waar ze talent voor hebben.

Open Vld is voorstander van responsabilisering van de leerling en de ouders. Een nieuw spijbelactieplan (OD 1.7) is in 2009 aangekondigd. Hebben de bevoegdheidsdomeinen Welzijn en Justitie al maatregelen voorgesteld of genomen? Wat is de tijdsplanning?

Het lid ziet een rol weggelegd voor de school bij de fysieke en psychische gezondheid (OD 1.8). De minister heeft een integraal gezondheidsbeleid. Ook in dit geval zijn gezonde voeding en gezonde activiteiten op school belangrijker dan woorden. Twee uur lichamelijke opvoeding in het aso per week is te weinig. Praten over gezondheid volstaat niet als er nog steeds frisdrankautomaten in scholen staan. Jongeren zullen niet gezonder eten als ze voor suikerrijke of vetrijke voeding kunnen kiezen.

Is de genderneutraliteit van het lesmateriaal en het didactisch materiaal al gescreend? Plant de minister meer concrete initiatieven op dat vlak (OD 1.9)?

2.3. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* vraagt of het actieplan Ondernemend Onderwijs en Opleiding (OD 1.1) hetzelfde is als het initiatief dat minister-president Peeters ter zake plant. Wat is de timing? Het volstaat niet te werken aan ondernemerschap op het einde van het leerplichtonderwijs, maar ondernemingszin van kinderen en jongeren moet van jongs af gestimuleerd worden. De minister wil de financiering eenvormig maken. Over welke financiering heeft hij het? De brugprojecten Ondernemen en Onderwijs maken immers al deel uit van de begroting Economie.

Ondanks vele jaren aandringen en de aanbevelingen van het Vlaams Vredesinstituut voor een wetenschappelijke verantwoorde nuancering van de boodschap, blijft de minister vaag over de herinneringseducatie (OD 1.2). Het is goed dat het onderwijs aandacht besteedt aan de herdenking van WO I maar nergens wordt de boodschap die de initiatieven zullen brengen, gespecificeerd. Zich inleven in hoe een soldaat zich voelt, is geen vredeseducatie.

De minister focust bij het beleidsdomeindoorbreken op kunst- en cultuureducatie (OD 1.4). Daarvoor komt er een samenwerkingsprotocol met het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM). Mevrouw Poleyn vraagt de minister breder te denken. Dynamo3 is vooral op cultuur gericht, dynamo2 was breder. Het Jeugdwerk beschikt over heel wat kennis op het vlak van herstelgericht werken, maar ook jeugdverenigingen als de Kristelijke Arbeidersjongeren (KAJ) met Tegenstroom en Chiro met Zin-d'erin(g), bieden deskundige bezinningsbegeleiding en relationele vorming. Het lid hoopt dat de minister de kruisverbindingen zal stimuleren. Ze heeft meer bedenkingen bij taallessen door jeugdverenigingen over de middag

Minister *Pascal Smet* werpt op dat de bestendig afgevaardigde van de provincie Limburg dat momenteel organiseert.

Mevrouw *Sabine Poleyn* vervolgt met de initiatieven van de minister om de aantrekkelijkheid van de beroepsopleiding te versterken (OD 1.6). Het lid verwijst naar het begrotingsdebat en de beloftes van de minister over de opvolging van Technologie Op School (TOS). In het TOS-rapport staat de aanbeveling om een charter tussen onderwijs en bedrijfsleven te sluiten. Dat kan passen in de sectorconvenants. Zo kunnen bedrijven zich meer expliciet verbinden om zowel op vlak van stageplaatsen als doelstellingen voor ondernemerschap en techniek meer inspanningen te leveren.

2.4. Tussenkoms van mevrouw Goedele Vermeiren

Mevrouw *Goedele Vermeiren* vraagt een algemeen overzicht van alle studies, peilingen en evaluaties en hun tijdsplanning.

Heeft het initiatief van de Koning Boudewijnstichting om materiaal en vormen rond actief burgerschap te ontwikkelen en om het aanbod aan te passen aan de nieuwe vakoverschrijdende eindtermen, al resultaten opgeleverd (OD 1.1)? Zo nee, tegen wanneer? Wat bedoelt de minister precies met het gezamenlijk aanbod levensbeschouwelijke vakken? Zijn er daarvoor al maatregelen genomen?

Vredesopvoeding en herinneringseducatie zijn erg belangrijk (OD 1.2). Herinneringseducatie gaat echter niet alleen over gebeurtenissen van lang geleden. Jongeren bewustmaken van wie zich wat herinnert, past ook in vredesopvoeding. Het verheugt N-VA dat het onderwijs aandacht zal besteden aan de eeuwherdenking van WO I.

Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO) zal ondersteund worden door een platform (OD 1.3). Hoe zal dat gebeuren? Zal het platform aanbevelingen geven? Of lesmateriaal uitwerken? Wie zijn de leden?

Kunst- en cultuureducatie opent de geesten (OD 1.4). Wat beoogt de jaarlijkse dag van de cultuureducatie? Het is een initiatief voor leerkrachten. Zal dat lesmateriaal opleveren of moeten de leerkrachten zelf een en ander vertalen voor de klaspraktijk?

Het Nederlandse onderzoekstraject Cultuur in de Spiegel werd uitgevoerd door de Rijksuniversiteit Groningen. Mevrouw Vermeiren wil ook weten wie het Vlaamse onderzoek zal uitvoeren.

De minister zal aandacht besteden aan de financiering van het deeltijds kunstonderwijs (OD 1.5) en heeft een wetenschappelijk onderzoek besteld. Wat zal precies onderzocht worden? Welke scenario's zullen daar waarschijnlijk uitkomen? Tegen wanneer zullen de resultaten bekend zijn?

Studieoriëntering is cruciaal, een gecoördineerde studiekeuzewebsite kan daarbij een nuttig instrument zijn (OD 1.6). De website moet dus gelden voor zowel het secundair als het voortgezet onderwijs. Alle studiekeuze-initiatieven moeten geïntegreerd worden tot een overzichtelijk geheel. Daar is blijkbaar behoefte aan want er duiken zelfs private initiatieven op.

Ook minderjarigen in de vrijwillige of gedwongen hulpverlening hebben recht op onderwijs (OD 1.6). N-VA is blij dat de minister ook de ziekenhuizen daaronder klasseert. Ziekenhuisscholen kampen immers met heel wat problemen, vooral op het vlak van omkadering. Die houden vaak verband met de niet al te duidelijke statutaire toestand.

Om spijbelen en antisociaal gedrag aan te pakken (OD 1.7), is goede preventie nodig, maar bestraffen helaas soms ook. Niet alleen de onderwijsparticipatie van de Roma is problematisch, dat geldt ook soms voor de woonwagenbewoners. Heeft de minister al plannen hoe hij de problematische participatie zal aanpakken? Waarom duurt het acht maand vooraleer duidelijk wordt of een monitor voor antisociaal gedrag en onveiligheidsgevoelens bij leerlingen en voor onveiligheidsgevoelens bij leraren haalbaar is?

Steeds meer jonge mensen kampen met psychische problemen en voelen zich niet goed op school (OD 1.8). Nochtans brengen ze daar heel wat tijd door. Het is dus goed dat de minister initiatieven neemt om de psychische en fysieke gezondheid van leerlingen te verbeteren. Uiteraard past een degelijke sport- en bewegingsopvoeding daarbij.

Tot slot vraagt mevrouw Vermeiren hoe de minister denkt meer mannen in het basisonderwijs en daarop voorbereidende lerarenopleiding te krijgen (OD 1.9).

2.5. Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* vindt dat de minister onvoldoende maatregelen neemt om burgerschap te bevorderen (OD 1.1). Uit onderzoek is gebleken dat Vlaamse jongeren niet alleen laag scoren op burgerschap maar ook een negatieve kijk hebben op migranten en de multiculturele samenleving, die inderdaad geen onverdeeld succes is maar wel een onontkoombare realiteit. De beleidsbrief is vaag over het Participatiedecreet en de levensbeschouwelijke vakken, ontwijkend over de hoofddoek. Het is niet nodig het arrest over de hoofddoek af te wachten. De Grondwet zegt dat een verbod op het veruiterlijken van geloofsovertuiging door het dragen van levensbeschouwelijke tekens, niet kan. Momenteel is er sprake van discriminatie, want feitelijk lijkt er een algemeen verbod van kracht. Niets houdt de minister tegen om in een omzendbrief op een genuanceerde manier het probleem te erkennen, zich tegen dwang, intimidatie en pestgedrag uit te spreken, maar ook duidelijk te maken dat een verbod niet kan omdat het ingaat tegen de Grondwet.

Minister *Pascal Smet* repliceert dat de Raad van State zich enkel uitspreekt tegen een algemeen verbod. Individuele verboden in de scholen zijn mogelijk mits ze goed gemotiveerd zijn. De raad wil geen uitspraken doen over toekomstige verboden. Het federale Interculturele Commissie pleit dan weer voor een algemeen verbod. Dat maakt duidelijk waarom best gewacht wordt op de uitspraak van het Grondwettelijk Hof. De kwestie eventjes snel in een omzendbrief regelen is geen goede beleidsbeslissing. Een omzendbrief mag trouwens niet de Grondwet interpreteren.

De *voorzitter* legt uit dat het Grondwettelijk Hof zal antwoorden op een prejudiciële vraag van de Raad van State. De voornaamste kwestie is of het probleem per decreet moet worden geregeld of dat het onderwijsnet, het gemeenschapsonderwijs in dit geval, zelf initiatief mag nemen. Het gaat niet over het verbod op zich.

Minister *Pascal Smet* beaamt dat, maar het Grondwettelijk Hof kan ook over de inhoud gaan. Zelfs als de kwestie geregeld wordt in een decreet, zal er allicht iemand de regeling aanvechten waardoor het Grondwettelijk Hof toch zal oordelen of ze in strijd is met de Grondwet. Misschien zal zelfs het Europese Hof voor de Rechten van de Mens zich erover uitspreken.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* vraagt hoe de samenwerking tussen de aanbieders van levensbeschouwelijke vakken zal verlopen (OD 1.1). Ook de Vlor vraagt daar meer uitleg bij.

Het verbaast ook mevrouw Meuleman hoe de beleidsbrief absoluut geen rekening houdt met het advies van het Vlaams Vredesinstituut over herinneringseducatie, onder meer over de positieve vormen van vrede (OD 1.2).

Minister *Pascal Smet* verwijst naar de beleidsbrief waarin staat dat herinneringseducatie ruimer zal zijn dan holocausteducatie. Uiteraard is het ook vredeseducatie, dat is trouwens de opdracht van het comité.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* blijft de beleidsbrief vaag vinden over dat aspect.

De UNESCO-overeenkomst van 1994 zegt dat EDO alle educatiedomeinen moet beslaan (OD 1.3). In de vakoverschrijdende eindtermen staat EDO als een context die los kan gezien worden van de andere zes en dus niet echt overkoepelend is. Het overlegplatform voor EDO moet aandacht besteden aan de integratie maar Groen! vraagt zich af of dat voldoende is om te voldoen aan de UNESCO-overeenkomst.

Jongeren lezen niet graag meer (OD 1.4). Dat zou onder meer te maken hebben met verouderde literatuurlijsten waardoor jongeren geen voeling meer hebben met de boeken die ze moeten lezen. Zal de minister initiatieven nemen om de leeslust te bevorderen?

Niet alle sociale groepen vinden gemakkelijk hun weg naar het deeltijds kunstonderwijs (OD 1.5). Dat is vastgesteld in het Bamfordrapport. Het rapport beveelt aan daar iets aan te doen en het kunstonderwijs meer deel te laten uitmaken van het reguliere onderwijs. Het verbaast mevrouw Meuleman dat de beleidsbrief daar niet naar verwijst want dat is een aspect dat prioritair moet aangepakt worden bij de hervorming van het dko.

Mevrouw Meuleman is absoluut geen voorstander van een soort ‘soft law’ om ouders en kinderen voor spijbelen te bestraffen (OD 1.7). Ze vindt daarvoor een medestander in de Vlor. Het gaat vaak om mensen die sowieso geen goede contacten met de school hebben, soms worden die slechte schoolervaringen van generatie op generatie doorgegeven. Straffen kan een averechts effect hebben en aversie tegen school kweken. De relatie tussen school en ouders is niet in eenvoudige regeltjes te vatten. Groen! ziet meer heil in een overleg en dialoog, in een integrale aanpak van ouders, leerlingen en leerkrachten, zoals de vzw Arktos die hanteert.

Het bevreemdt mevrouw Meuleman dat de minister het bij de gezondheidsdoelstelling niet over het binnenklimaat in de scholen heeft (OD 1.8). Nochtans toonde het BiBa-onderzoek (Binnenlucht in Basisscholen) aan dat het binnenklimaat in de scholen vaak te wensen over laat. Projecten als ‘Fris in de klas’ tonen aan dat bewustmakingsacties toch verbeteringen teweegbrengen. Minister Smet heeft nochtans samen met minister Vandeuren het project Air@school voor secundaire scholen aangekondigd. Dat staat noch in de begroting, noch in de beleidsbrief. Gaat dat nog door?

2.6. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx

Mevrouw *Kathleen Deckx* vraagt of het initiatief van de Koning Boudewijnstichting om materiaal en vormingen rond actief burgerschap te ontwikkelen en om het aanbod aan te passen aan de nieuwe vakoverschrijdende eindtermen, voldoende is om actief burgerschap te stimuleren (OD 1.1). Mevrouw Deckx herinnert zich dat er in haar schooltijd een specifiek vak over maatschappijgebonden aangelegenheden was. Niet alleen werden de maatschappelijke aspecten besproken, jongeren werd ook een bepaalde houding en ingesteldheid bijgebracht. Is het nuttig om dergelijk apart vak opnieuw in te voeren?

Hoe wil de minister het Participatiedecreet bijsturen zodat de leerlingenparticipatie versterkt wordt (OD 1.1)? Voor welke niveaus geldt dat voornemen? De secundaire scholen hebben dan wel leerlingenraden, maar die behandelen niet altijd de juiste thema's waardoor jongeren niet echt meer inspraak krijgen in de werking van de school, maar vaak enkel in randfenomenen. Vindt de minister het belangrijk dat jongeren werkelijke inspraak krijgen in het functioneren van een school? Zo ja, hoe zal hij dat realiseren?

Vorig jaar zei de minister dat de onderwijsinspecties een overlegplatform ingesteld hadden om de bereidheid van de aanbieders om samen te werken voor de levensbeschouwelijke vakken, na te gaan (OD 1.1). Is dat overleg ondertussen achter de rug? Wat is de stand van zaken?

Het lid wil ook graag meer duiding bij het actieplan Ondernemend Onderwijs en Opleiding (OD 1.1).

Kunst- en cultuureducatie in het basisonderwijs en deeltijds kunstonderwijs beter op elkaar afstemmen is een goed idee, maar hoe zal de minister dat realiseren (OD 1.4)?

Mevrouw Deckx ziet grote verschillen tussen de spijbelproblemen in gemeenten of op het platteland en in de stad (OD 1.7). Is een Vlaams Spijbelactieplan wel een goed middel om die totaal verschillende problemen aan te pakken? Is een regionaal plan niet beter?

Het lid vraagt meer bijzonderheden over het ondersteunend materiaal voor scholen uit de regio's die zijn vervuild door zware metalen (OD 1.8).

2.7. Tussenkoms van mevrouw Fatma Pehlivan

Mevrouw *Fatma Pehlivan* vraagt om de competenties voor cultureel bewustzijn te vervangen door interculturele competenties. Dat is immers een bredere term. De houding van jongeren tegenover andere culturen is immers een belangrijke component van actief burgerschap (OD 1.1).

Ook dit lid vindt dat herinneringseducatie verder gaat dan holocausteducatie (OD 1.2). Ze vraagt ook aandacht voor de migratiegeschiedenis.

In Gent bestaat er een spijbelplan, er zijn ook heel wat cijfergegevens, maar op de vraag waarom jongeren spijbelen moet men het antwoord schuldig blijven (OD 1.7). Mevrouw Pehlivan vraagt de minister na te gaan waarom jongeren spijbelen. De oorzaken kennen, kan bijdragen tot een succesvolle aanpak. Heeft het te maken met taalachterstand, de thuissituatie, een te strak schoolsysteem enzovoort?

De minister wil genderdiversiteit in het onderwijscorps bevorderen (OD 1.9). Mevrouw Pehlivan dringt erop aan dat hij ook maatregelen zou nemen om een intercultureel corps te bevorderen. Leraren van andere culturele origine hebben niet alleen een impact in het schoolteam, ze hebben een voorbeeldfunctie voor leerlingen maar ook voor ouders.

2.8. Tussenkoms van mevrouw Gerda Van Steenberge

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* merkt op dat het gezamenlijk aanbod levensbeschouwing al in de beleidsnota stond (OD 1.1). De minister heeft toen geen verdere verduidelijkingen gegeven. Daarom herhaalt mevrouw Van Steenberge, net zoals de Vlor, de vraag: wat bedoelt de minister met dat gezamenlijke aanbod? Het lid wil ook graag weten waarom de verkeerseducatie die wel nog in de beleidsnota stond, niet meer in de beleidsbrief voorkomt.

De minister wil de begeleiding en de ondersteuning van leerlingen versterken (OD 1.6), maar zegt niets over de rol van de ouders daarbij. Het lid vraagt een visie daarover. Op het vlak van de Taskforce VDAB-CLB ziet mevrouw Van Steenberge weinig vooruitgang.

Het eerste spijbelactieplan moet nog besproken worden maar zal blijkbaar zeer snel gevolgd worden door een nieuw actieplan (OD 1.7). De minister zal de evaluatie van het actieplan Opvoedingsondersteuning aangrijpen om met minister Vandeuren over spijbelacties te praten. Wanneer zal dat gebeuren? Het lid hoopt dat de minister bij de aanpak van de problematische onderwijsparticipatie van Roma geen onderscheid zal maken tussen jongens en meisjes. Het OCMW in Sint-Niklaas dringt er bijvoorbeeld niet meer op aan dat Roma-meisjes vanaf 15 jaar nog naar school gaan omdat "Roma een andere cultuur hebben".

Wat houdt het haalbaarheidsonderzoek voor een monitor van antisociaal gedrag precies in (OD 1.7)? Hoe lang zal dat duren?

De minister wil de psychische en fysieke gezondheid van jongeren op school bevorderen (OD 1.8). Vlaams Belang mist daarbij twee aspecten: het welbevinden op school en drugpreventie.

In zijn beleidsbrief *Gelijke Kansen 2010-2011* (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 747/1) rept de minister niet over het warm maken van jongens voor zachtere beroepen. In deze beleidsbrief heeft hij het wel over de genderdiversiteit in het lerarencorps (OD 1.9). Ze pleit voor voorzichtigheid bij het herbekijken van het pedagogische materiaal in het kader van genderstereotypes.

2.9. Tussenkost van mevrouw Irina De Knop

Mevrouw *Irina De Knop* gaat ervan uit dat de programmatiestop in het dko blijft gelden tot de conceptnota dko klaar is (OD 1.5). Zal de programmatiestop blijven gelden tot er een nieuw decreet is? Wanneer zal de inhoudelijke vernieuwing van het dko afgerond zijn?

Vooraleer er een decreet *Leerlingenbegeleiding* komt (OD 1.6), zal er eerst een visietekst opgesteld worden. Wanneer zal het ontwerp van decreet zelf klaar zijn? Hoe denkt de minister de sectoren erbij te betrekken? Wat is de visie?

Een studiekeuzewebsite is een nuttig instrument maar moet passen in een omvattende studiekeuzebegeleiding (OD 1.6). Dat beleid blijkt niet uit de beleidsbrief. Ook de Vlor uit in zijn advies een hele reeks bedenkingen bij de website en vraagt een leerloopbaanbegeleiding. Uiteraard is de rol van de ouders daarin cruciaal. Wanneer zal de website operationeel zijn?

Het is goed dat er een vernieuwd spijbelactieplan komt (OD 1.7), maar kan het parlement de evaluatie van het vorige plan krijgen? Open Vld vindt dat er niet alleen moet ingezet worden op curatieve maatregelen maar ook op randvoorwaarden. De minister heeft het aantal time-outprojecten uitgebreid. Hoe zal hij de regionale spreiding ervan verzekeren? Hoeveel plaatsen komen er bij?

2.10. Tussenkost van de heer Boudewijn Bouckaert

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, stelt vast dat Europa relevante sleutelcompetenties heeft opgelegd. Scholen moeten echter meer en meer nevendoelestellingen halen. Dat blijkt onder meer uit de vakoverschrijdende eindtermen. Het beleid moet erover waken dat scholen niet overbevraagd worden. De doelstellingen moeten inderdaad zoveel mogelijk geïntegreerd worden in de leerplannen en in de vakken. Zo past EDO misschien best in de natuurwetenschappen (OD 1.3).

De Vlor vraagt in zijn advies klaarheid over de met opzet vaag gehouden passage over de samenwerking tussen de aanbieders van verschillende levensbeschouwelijke vakken (OD 1.1).

Om het pesten onder leerlingen tegen te gaan, zijn de juiste voorzieningen genomen (OD 1.7). Het antipestteam meldt echter ook een aanzienlijk aantal gevallen van pestgedrag tussen leerkrachten onderling of tussen directie en leerkrachten. Het VSOA (Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt) heeft daarover een goede beleidsintentie geformuleerd. Het antipestteam vraagt een neutrale ombudsdienst om het pesten tussen leerkrachten tegen te gaan. Is de minister daarmee bezig?

Hoe zal de minister ervoor zorgen dat er meer mannen aan het werk gaan in het onderwijs (OD 1.9)? Zal hij het loon, de arbeidsomstandigheden of de beroepsfaam aanpakken?

2.11. Antwoorden van de minister

2.11.1. OD 1.1 Jongeren voorbereiden op actief burgerschap

Wat de voorbereiding van jongeren op actief burgerschap betreft, verwacht de *minister* een advies van de Vlor in februari 2011, ter aanvulling van de reeds voorhanden evaluaties en de voorstellen van de Vlaamse Scholierenkoepel. Voor de zomer 2011 volgt een voorstel ter aanpassing van het Participatiedecreet. Het leerlingenstatuut wordt mee opgenomen. Voor het ondersteunend materiaal wordt met de Koning Boudewijnstichting gewerkt. Het is ondertussen al op de website toegankelijk voor de pedagogische begeleidingsdiensten en vanaf mei 2011 voor iedereen.

In verband met het dragen van levensbeschouwelijke symbolen op school, is het wachten op het antwoord van het Grondwettelijk Hof op de prejudiciële vraag van de Raad van State. De minister zal ondertussen zelf in januari, februari gesprekken voeren met alle betrokkenen. Hij heeft daarvoor gewacht op het verslag van de federale commissie.

Over het gezamenlijk aanbod levensbeschouwing is hij met opzet heel voorzichtig. Er is permanent overleg tussen de aanbieders in de commissie Structureel Overleg Levensbeschouwelijke Overtuigingen. Die is al een paar keer samengekomen over dit onderwerp, maar heeft nog geen consensus bereikt. Ook in het GO! is een oefening bezig. Van zodra uit de sector zelf een voorstel komt, wil hij dat ondersteunen. De minister ziet dit als een keuzevak naast of in de plaats van de bestaande vakken levensbeschouwing en zedenleer, waarin men les krijgt in – en niet over – alle levensbeschouwingen. Zij moeten het dus zelf aanbieden, wat samenwerking vereist.

De meting van vakoverschrijdende eindtermen (VOET) is inderdaad niet evident. De scholen hebben tijd nodig om de nieuwe VOET'en, die van kracht zijn sinds 1 september 2010, te integreren in hun programma's. De minister onderstreept dat ze niet vrijblijvend zijn: ze moeten vertaald worden in de leerplannen, die moeten goedgekeurd worden. De inspectie ziet daarop toe.

Mevrouw *Ann Brussel* weet dat ze in de leerplannen moeten vervat zitten, maar dan nog blijven ze zeer verspreid en zeer ruim te interpreteren. Haar grootste zorgen zijn dat ze de taak van leerkrachten zwaarder maken en dat die soms de foute indruk krijgen dat ze bekwaam zijn in al die vakoverschrijdende eindtermen, terwijl de opleiding daar niet naar-toe werkt. Dat is volgens haar trouwens niet haalbaar.

Minister *Pascal Smet* kondigt aan dat hij zal bekijken hoe de lerarenopleiding op dit punt kan versterkt worden. Als het een apart vak moet worden, rijst de vraag welk ander vak geschrapt wordt. Dat geldt ook voor het pleidooi voor extra sport (zie OD 1.8). In een brede school kunnen kinderen natuurlijk (half) vrijwillig sporten op woensdagmiddag, in samenwerking met lokale sportverenigingen. Dat moet dan wel door de lokale overheid georganiseerd worden. Men kan dat niet allemaal van Onderwijs verwachten. Extra taallessen, al dan niet op de schoolbanken, passen ook in dat concept.

Het actieplan Ondernemend Onderwijs en Opleiding wordt opgesteld met minister-president Peeters en moet samen met de financiering klaar zijn tegen het voorjaar 2011.

Op de vraag van mevrouw Pehlivan om de competenties voor cultureel bewustzijn te vervangen door interculturele competenties, antwoordt de minister dat volgens hem cultureel bewustzijn toch hetzelfde is als interculturele competenties.

– *Repliek van de leden en antwoorden van de minister*

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* gaat nogmaals in op het actieplan Ondernemend Onderwijs en Opleiding. Zij erkent dat men eerst een visie of een kader moet hebben, maar daarna kan men wel stappen zetten. Als men wacht tot iedereen het over alles eens is, gaat het heel lang duren. Zij informeert of mini-ondernemingen in het plan zullen zitten. Dat wordt door minister *Pascal Smet* bevestigd. Er lopen al projecten met UNIZO (Unie van Zelfstandige Ondernemers) en andere organisaties. Bedoeling is alles samen te brengen en structureel te ondersteunen, zodat een langetermijnperspectief ontstaat.

Mevrouw *Ann Brusseel* suggereert de minister om over de promotie van actief burgerschap te overleggen met zijn collega's van Media en Cultuur. Er moet immers op verschillende fronten tegelijk gewerkt worden.

2.11.2. OD 1.2 Werken aan vredesopvoeding en herinneringseducatie

Herinneringseducatie gaat volgens de *minister* over meer dan de Holocaust en de Eerste Wereldoorlog. Het Bijzonder Comité Herinneringseducatie, dat Onderwijs vertegenwoordigt in de voorbereiding, kreeg duidelijk vredeseducatie als opdracht. De uitwerking door de Vlaamse projectgroep loopt.

2.11.3. OD 1.3 Inzetten op Educatie voor Duurzame Ontwikkeling

Onder het Belgisch voorzitterschap heeft de Europese Raad een aanbeveling aangenomen, waarin alle EU-landen het belang van educatie over duurzame ontwikkeling onderstrepen. Duurzame ontwikkeling is op dit moment een prioritair thema in de nascholing. De minister denkt dat dit voldoende is voor de naleving van de UNESCO-overeenkomst. De verkeerseducatie staat niet in de beleidsbrief omdat er niets nieuws gebeurt, ze loopt wel gewoon door.

– *Repliek van een lid*

Volgens mevrouw *Elisabeth Meuleman* is een apart vak voor duurzame ontwikkeling niet te rijmen met het UNESCO-verdrag. Dat zegt expliciet dat zij alle educatiedomeinen moet overkoepelen.

2.11.4. OD 1.4 Meer en betere kunst- en cultuureducatie voor alle leerlingen uitwerken

De beperking van dynamo3 tot cultuureducatie is een bewuste keuze. De *minister* zal aan minister Schauvliege voorstellen om een rondetafel te organiseren met de boeksector en onderwijsverstrekkers over het aantrekkelijker maken van lezen in de scholen.

– *Repliek van een lid en antwoorden van de minister*

Op de herhaalde vraag van mevrouw *Goedele Vermeiren* over de Dag van de Cultuureducatie antwoordt de *minister* dat die gericht is op de leraren. De respons op de vorige, georganiseerd door CANON Cultuurcel in Gent, was hoog.

2.11.5. OD 1.5 Het deeltijds kunstonderwijs (dko) verdiepen en verbreden

De dko-werkgroepen en de klankbordgroep zijn volop bezig. Doel is nog tijdens dit schooljaar 2010-2011 een eerste conceptnota klaar te hebben. De financieringsnota volgt in het najaar. In 2012 is het aan het parlement. Hij onderstreept dat de conceptnota het resultaat is van vele gesprekken en dus niet vrijblijvend is.

De nieuwe Vlamingen worden absoluut niet vergeten. Zij vormen een van de vele elementen van de hervorming die niet apart genoemd worden. De programmatiesticp wordt aangehouden tot daarover duidelijkheid bestaat.

2.11.6. OD 1.6 De begeleiding en ondersteuning van leerlingen versterken

De minister herbevestigt dat het decreet Leerlingenbegeleiding voor de tweede helft van de legislatuur is. De voorbereiding is vanzelfsprekend al bezig. Hij gaat akkoord dat de rol van de ouders daarin moet opgenomen worden.

Voor de studiekeuzewebsite wordt gemikt op het schooljaar 2012-2013. Er wordt binnenkort met de voorbereiding gestart.

2.11.7. OD 1.7 De aanpak van spijbelen en antisociaal gedrag versterken

De minister wil niet vooruitlopen op de aan de gang zijnde evaluatie van het spijbelplan. Hij neemt de suggesties van de leden mee.

Ten aanzien van de Roma mikt Onderwijs vooral op brugfiguren, die zich inderdaad niet alleen op jongens maar ook op meisjes moeten richten.

De evaluatie van het decreet Opvoedingsondersteuning is vrijwel af. Hij wacht daarvoor op minister Vandeurzen.

Op dit moment zijn er 645 korte en 182 lange time-outprojecten waarvoor Onderwijs 672.000 euro betaalt, terwijl op lange termijn samen met Welzijn 572.000 euro op tafel wordt gelegd. De regionale spreiding is bedoeld om overal in Vlaanderen een aanbod te hebben.

Het haalbaarheidsonderzoek, een monitor voor antisociaal gedrag en onveiligheidsgevoelens bij leerlingen en voor onveiligheidsgevoelens bij leraren duurt lang, omdat het niet alleen de technische haalbaarheid nagaat, maar ook de wenselijkheid. Het onderzoek is uitbesteed. De aanvankelijk afgesproken termijn wordt aangehouden.

– Replik van de leden en antwoorden van de minister

Mevrouw *Goedele Vermeiren* merkt op dat er nog andere groepen met een problematische schoolparticipatie zijn buiten de Roma. Zij noemt woonwagenbewoners, Manoesjen en Roms. De lokale besturen nemen initiatieven, maar wat doet de Vlaamse overheid? Minister *Pascal Smet* herhaalt zijn eerdere antwoord over de Roma. Hij vindt het logischer dat de rest lokaal gebeurt.

Wat het spijbelactieplan betreft, kan men volgens mevrouw *Kathleen Helsen* moeilijk uit de evaluatie van de andere acties afleiden of meer preventie nodig is. Die vraag blijft open. Zelf heeft zij heeft altijd voorkoming verkozen boven nadenken over de aanpak van het spijbelgedrag zelf.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* vraagt hoe de minister tegenover de ‘soft law’-aanpak van spijbelen staat. Minister *Pascal Smet* herhaalt dat hij de evaluatie afwacht. Hoe dan ook is hij voor beide: preventie en bestraffing. Mevrouw *Elisabeth Meuleman* vraagt of dat laatste gaat tot het afnemen van schooltoelagen, waarop minister *Pascal Smet* haar erop wijst dat die regeling nu al bestaat: ouders van wie de kinderen 2 jaar op rij 30 halve dagen problematisch afwezig zijn, kunnen hun schooltoelage verliezen. Mevrouw *Ann Brusseel* wijst erop dat de scholen daarvoor wel een hele administratieve mallemolen moeten doorlopen, wat ze niet altijd doen.

2.11.8. OD 1.8 Vanuit een preventief perspectief de psychische en fysieke gezondheid van leerlingen verhogen

De *minister* denkt dat veel scholen effectief bezig zijn met gezonde voeding. Zelf heeft hij met minister Peeters en minister Vandeuren al eens fruit uitgedeeld aan honderden kinderen. Dat was een heel leuke actie.

De actie die gericht is op het binnenklimaat loopt verder. Minister Schauvliege buigt zich momenteel verder over de problematiek van de zware metalen. Wat pesten betreft, wordt de vzw Limits ondersteund.

– Replik van de leden en antwoorden van de minister

Nadat mevrouw *Gerda Van Steenberge* haar vraag heeft herhaald, antwoordt minister *Pascal Smet* dat voor drugs op school al een hele tijd wordt samengewerkt met de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugsproblemen. Zij houdt geregeld enquêtes in scholen, die daarover een rapport krijgen. Verder stelt zij educatief materiaal ter beschikking en ondersteunt zij de pedagogische begeleidingsdiensten. Het is aan de scholen om van dit aanbod gebruik te maken.

Mevrouw *Ann Brusseel* vindt het antwoord over duurzame ontwikkeling en gezondheid weinig concreet. Het lid noemt sport en eetgewoonten, in het bijzonder bij sociaal zwakkere kinderen. Zij vreest dat een vrijblijvend aanbod hen niet zal helpen.

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, wijst op de teleurstelling van het antipestteam over de vzw Limits. De opdracht van de vzw is beperkt tot opvang en bemiddeling. Ze komt volgens de berichten die het team ontvangt, wel eens kijken maar lost de problemen niet op. Blijkbaar vormt zij geen afdoend instrument, concludeert hij. De preventieadviseur treedt wel goed op, maar kan dan weer de toepassing van de Antipestwet niet afdwingen. Minister *Pascal Smet* belooft dit te bekijken.

2.11.9. OD 1.9 Genderdiversiteit in het beleid van de scholen integreren

De minister is het eens met het pleidooi voor voorzichtigheid in de screening van lesmateriaal op genderdiversiteit.

De evenwichtige samenstelling van het onderwijzend personeel is een onderdeel van het leerkrachtenloopbaanpact. Het gaat niet alleen om de verhouding tussen mannen en vrouwen, maar ook over mensen die uit de migratie voortkomen. De status van het beroep speelt een belangrijke rol. Minister Smet denkt dat men door de anciënniteit en de zijinstroom te regelen verbazend veel gemotiveerde mannen kan doen instromen na jaren in een ander beroep.

3. Strategische doelstelling 2 – Kansen geven aan elk talent

OD 2.1 De armoede bestrijden en de sociale inclusie bevorderen

OD 2.2 De participatie aan het kleuteronderwijs maximaliseren

OD 2.3 Leerzorg en een zorgcontinuüm uitbouwen

OD 2.4 De hervorming van het secundair onderwijs op de sporen zetten

OD 2.5 Diplomagerichte trajecten in het volwassenenonderwijs en de werking van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap bijsturen

OD 2.6 Het hoger beroepsonderwijs concreet vorm geven

OD 2.7 Het hoger onderwijslandschap vorm geven en rationaliseren

OD 2.8 De participatie aan het hoger onderwijs verhogen, in het bijzonder van jongeren uit kansengroepen

OD 2.9 Studeren in het buitenland stimuleren

OD 2.10 Onderzoek en innovatie stimuleren
OD 2.11 Participatie aan levenslang leren verhogen
OD 2.12 De digitale kloof wegwerken

3.1. Tussenkoms van mevrouw Gerda Van Steenberge

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* informeert of de eerste acties van de LOP's ter bewustmaking van ouders die hun kinderen niet inschrijven in het kleuteronderwijs, al zijn geëvalueerd (OD 2.2). De Vlaams Belangfractie pleit ervoor om geen twee jaar te wachten om te reageren op de onvoldoende aanwezigheid van kleuters van wie de ouders een schooltoelage ontvangen. Daarvoor duurt het kleuteronderwijs niet lang genoeg. Het is beter om al na een jaar te sensibiliseren. Wat doet de minister in dit verband aan de overvolle kleuterklassen? Wat doet hij met de verzuchtingen van de Werkgroep Kleuterscholen Vlaanderen, waarvan sommige voorstellen niets kosten?

De uitbouw van Leerzorg (OD 2.3) blijft aanslepen, deze keer om budgettaire redenen. Leerlingen met autismespectrumstoornis kunnen echter niet wachten. Hoe staat het met de gon-middelen (geïntegreerd onderwijs) waarop zij konden rekenen?

Op de hervorming van het secundair onderwijs (OD 2.4) gaat ze nu niet in.

De implementatie van de HBO5-opleidingen (OD2.6) wordt andermaal uitgesteld. De Vlaams Belangfractie, die protesteerde tegen de overhaaste invoering op het einde van de vorige regeerperiode 2004-2009, heeft dus gelijk gekregen. Wat bedoelt de minister met zijn initiatief om de onderlinge samenwerking van de aanbieders van HBO5-opleidingen te versterken?

Ook over de slaagkansen van de vormgeving van het hoger onderwijs (OD 2.7) heeft het lid twijfels. Betekent de verhoogde aandacht voor resultaatgerichte, kwantitatieve beheersindicatoren (OD 2.8) dat de minister quota wil invoeren in het hoger onderwijs? Zij vindt dat een verkeerd uitgangspunt: het is de kwaliteit die in het bijzonder de uitstroom moet bepalen.

Studeren in buitenland (OD 2.9) stimuleren is leuk, maar met welk geld? Over het algemeen kondigt de minister in zijn beleidsbrief veel aan waarvoor hij geen budget heeft.

Wat bedoelt de minister met de daadwerkelijke ontsluiting en promotie van wetenschappelijk materiaal in verband met de studenten in de lerarenopleiding (OD 2.10)?

Over de digitale kloof (OD 2.12) kondigde de minister een jaar geleden een nieuw actieplan aan na afloop van de evaluatie. In de voorliggende beleidsbrief staat daar echter niets over.

3.2. Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* vindt het een gebrek van de beleidsbrief dat hij weinig concrete reacties bevat op wat de Werkgroep Kleuterscholen Vlaanderen naar voren brengt (OD 2.2). Nochtans erkent iedereen het belang van het kleuteronderwijs voor de participatie en voor de taalverwerving. Er gaapt in de praktijk echter een kloof tussen de kinderdagverblijven, waar kinderverzorgsters instaan voor 7 tot 8 peuters, en de kleuterscholen, waar de groepen variëren van een 20-tal kleuters bij de kleinsten tot 25-30 bij de groteren.

De minister kondigde een bijkomend kader aan, maar wat betekent dat concreet voor de grootte van de klassen? Hij pleitte terecht voor meer ondersteunende masters in het basisonderwijs maar sprak nog nooit over meer uren kleuterverzorging in het kleuteronderwijs,

terwijl dat even belangrijk is volgens het lid. Voor Open Vld vormen jongere instap en kleinere klassen twee van de grootste prioriteiten in het onderwijs. Vervolgens peilt zij naar de eerste resultaten van de taaltoets en naar de terugvordering van schooltoelagen.

En wat is de stand van zaken bij het Leerzorgdecreet (OD 2.3)? Essentieel is volgens het lid dat de expertise van het buitengewoon in het gewoon onderwijs terechtkomt.

Zij vindt de programmatiestop in het secundair onderwijs moeilijker en gevaarlijker dan die in het deeltijds kunstonderwijs (OD 2.4). Het zal immers voor het secundair onderwijs langer wachten zijn op een nieuw decreet, zelfs al zijn afwijkingen mogelijk. Wat levert die programmatiestop budgettair op? In afwachting van hetzelfde decreet loopt ook het dure experiment met modulair onderwijs door, al sinds 2000. Mevrouw Vanderpoorten vraagt wat de minister van plan is.

Zij sluit zich aan bij de opmerkingen van mevrouw Van Steenberge over het hoger beroepsonderwijs (OD 2.6), waarvan de invulling in weerwil van zijn belang heel lang duurt. Wat is de stand van zaken bij de uitvoeringsbesluiten? Zijn de centra voor volwassenenonderwijs nog steeds ongerust over hun rol?

Open Vld gaat akkoord met wat over hoger onderwijs (OD 2.7) in de beleidsbrief staat. Steunt de minister het pleidooi om 8 op 10 jongeren te laten doorstromen naar het hoger onderwijs?

3.3. Tussenkoms van mevrouw Ann Brusseel

Mevrouw *Ann Brusseel* wil weten of in de oriëntatienota over de hervorming van het secundair onderwijs (OD 2.4) voldoende rekening is gehouden met de zorgen van het werkveld, meer bepaald in de vorm van de bemerkingen tijdens de ‘Zeg het hem Zelf’-toer.

Verder is zij verheugd dat de minister het behalen van een diploma via volwassenenonderwijs en examencommissie wil verbeteren. Een dergelijk volwaardig alternatief is immers nodig voor wie op jongere leeftijd problemen had (OD 2.5). Wanneer vindt de evaluatie van de examencommissie plaats? Wordt zij extern of door het departement uitgevoerd?

Het lid betreurt dat de budgetten voor Onderwijs en Innovatie krompen en pleit ervoor dat de minister opnieuw overlegt met zijn collega van Innovatie (OD 2.10).

3.4. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx

Mevrouw *Kathleen Deckx* vindt de ontwikkeling van ‘serious games’ een zeer goed idee, maar zijn alle leerkrachten in staat om ermee te werken? Hoe ziet de minister de begeleiding? Het lid is verwonderd dat in de beleidsbrief weinig staat over armoede en ICT-gebruik. De grote inspanningen die de scholen zelf doen op hun campus, lossen het probleem van de consultatie van mededelingen en opdrachten thuis niet op. Wat doet de minister aan de achterstand bij armen op het vlak van digitalisering (OD 2.1)?

Mevrouw Deckx is het met mevrouw Vanderpoorten eens dat de knelpunten in het kleuteronderwijs een snelle oplossing vereisen. Ook zij vraagt of men niet sneller moet reageren op problematische afwezigheid: is twee schooljaren niet te lang? Moet Onderwijs naast Kind en Gezin ook niet OCMW's en gezondheidswerkers betrekken in de promotie van de deelname aan het kleuteronderwijs (OD 2.2)?

De evaluatie van het toegangsexamen voor artsen en tandartsen (OD 2.7) is een zeer goed initiatief. Wanneer zijn de resultaten bekend?

Positief is ook dat de minister de studiefinanciering wil uitbreiden om de participatie van kansengroepen aan het hoger onderwijs (OD 2.8) te vergroten. Het lid vraagt meer bijzonderheden over die financiering in het perspectief van levenslang leren. Wordt die algemeen of beperkt tot bepaalde gevallen?

3.5. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Helsen

Mevrouw *Kathleen Helsen* vindt het overbodig om op dit moment verder in te gaan op de hervorming van secundair en hoger onderwijs.

Het lid is niet gewonnen voor de toepassing van taaltoetsen als er geen actieprogramma aan gekoppeld wordt (OD 2.2).

Verder vindt zij dat niet alleen studenten in de lerarenopleiding de bevindingen van relevant wetenschappelijk onderzoek moeten gebruiken (OD 2.10), maar ook de leerkrachten in de klas. De doelstelling van de minister is echter alleen op de eerste groep gericht. Het lid pleit voor verbreding tot de tweede.

Bij onderwijsvernieuwingen moet men goed nadenken over de uitvoering en haar timing. De ervaring leert dat dit niet altijd gebeurt, zoals bij HBO5 (OD 2.6). Mevrouw Helsen vraagt snelle duidelijkheid over de omvormingsdossiers, de commissie en de rol van het volwassenenonderwijs.

3.6. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* vult aan dat dezelfde onrust en vraag naar duidelijkheid ook bestaat bij HBO5-verpleegkunde.

Vervolgens informeert zij naar de actualisatie van de regeling voor revalidatie tijdens de lestijden. Minister *Pascal Smet* belooft dit op te sturen. Mevrouw *Sabine Poleyn* wil daarop weten of het voorstel over leerzorg (OD 2.3), met het oog op een groter draagvlak, wordt aangepast aan de kritiek.

Bij de hervorming van het secundair onderwijs (OD 2.4) moet voldoende geluisterd worden naar de reflecties van het basisonderwijs. De overgang tussen beide is immers net een van de knelpunten. Daarnaast voelt ook het buitengewoon onderwijs zich buitenspel gezet. Het lid pleit er verder voor om lering te trekken uit de vso-hervorming (vernieuwd secundair onderwijs).

Komt het voor december beloofde actieplan voor studentenmobiliteit (OD 2.9) er effectief nog voor het kerstreces?

Zij feliciteert de minister met de opname van wetenschappelijk onderzoek en innovatie in de beleidsbrief (OD 2.10). Tot slot hoopt zij dat de werkgroep over afstandslernen (OD 2.11) de bestaande ervaring van hogescholen in zijn werkzaamheden betreft.

3.7. Tussenkoms van mevrouw Vera Celis

Mevrouw *Vera Celis* informeert of de automatische toekenning van de studiefinanciering (OD 2.1) een succes is. Ze sluit zich aan bij de opmerkingen van haar collega's Van Steenberge en Vanderpoorten over kleuterparticipatie (OD 2.2), en heeft dezelfde vraag als collega Deckx over de studiefinanciering.

Wat leerzorg betreft (OD 2.3), vraagt het lid meer uitleg over de sporen die de minister in 2011 zal onderzoeken ter verbetering van de tolkenondersteuning. Komen er proefprojecten? Wordt zij doorgetrokken naar het volwassenenonderwijs?

Bij de hervorming van het secundair onderwijs (OD 2.4) moet inderdaad rekening worden gehouden met de opmerkingen van de actoren, in het bijzonder de leerkrachten.

In verband met de examencommissie (OD 2.5) vraagt mevrouw Celis naar de resultaten van het onderzoek waarop de minister enkele weken geleden zei te wachten. Minister *Pascal Smet* antwoordt dat hij nog steeds wacht op Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA).

Denkt de minister erover om net als in het buitenland een technische bekwaamheidsproef in te lassen in het toegangsexamen voor tandarts (OD 2.7)? Is er ondertussen al een lijst van voorwaarden waaraan de versoepeling van de taalregeling voor studenten in het hoger onderwijs moet worden verbonden? Wordt van docenten een attest C1 geëist? Wordt hun taalvaardigheid gecontroleerd?

Weet de minister al wie deel zal uitmaken van de geplande werkgroep Onderwijs en Innovatie (OD 2.10)? Tot slot neemt het lid aan dat de minister rekening zal houden met de waardevolle aanbevelingen van het IST (Instituut Samenleving en Technologie) over ICT-kennis.

3.8. Tussenkoms van mevrouw Fatma Pehlivan

Mevrouw *Fatma Pehlivan* vraagt wanneer de tussentijdse evaluatie van het decreet Volwassenenonderwijs (OD 2.10) klaar zal zijn. De opleidingen tellen te weinig nieuwe Vlamingen.

3.9. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, suggereert om voor de evaluatie van het effect van de taalproefregeling voor kinderen die de derde kleuterklas niet in het Nederlands volgden (OD 2.2), de RIA-techniek (reguleringsimpactanalyse) te gebruiken.

Vervolgens attendeert hij erop dat de sector liever heeft dat er geen decreet Leerzorg (OD 2.3) komt als er niet genoeg geld is voor de uitvoering. Hij herinnert daarbij aan het advies van de Vlor over de beleidsbrief, waarin de haalbaarheid van de timing in vraag werd gesteld.

Hij pleit ervoor om bij de hervorming van het hoger onderwijs (OD 2.7) niet alles met alles te verbinden. Het is mogelijk om er maatregelen uit te nemen en snel uit te voeren. Hij noemt de aanpassing van de bestuursstructuur van publiekrechtelijke instellingen zoals de UGent en de Vlaamse autonome hogescholen. Ook hij vindt de evaluatie van het toegangsexamen voor arts en tandarts een goede zaak. Het probleem is wel verbonden met de federale contingentering, merkt hij op.

Studeren in het buitenland stimuleren (OD 2.9) is goed, maar een puur kwantitatieve benadering is niet wenselijk. Men moet ook de kwaliteit van die uitwisseling durven onderzoeken. Er bestaat ook zoiets als academisch toerisme, signaleert hij.

3.10. Antwoorden van de minister

3.10.1. OD 2.1 De armoede bestrijden en de sociale inclusie bevorderen

Minister *Pascal Smet* zegt dat leerkrachten die zelf of via hun kinderen al gegamed hebben, minder moeite zullen hebben met 'serious gaming' in het onderwijs dan andere leerkrachten. Bij *Poverty is Not a Game*, het serious game van de Koning Boudewijnstichting, zit een dik handboek. Bij de introductie van serious gaming in het onderwijs, zal er dus over gewaakt worden dat de leerkrachten een duidelijke handleiding ter beschikking gesteld wordt.

De minister verwacht eerstdaags een nota over de automatische toekenning van de studiefinanciering. De contacten met het Rijksregister zijn goed verlopen. De gegevensuitwisseling zal dus geen problemen meer stellen. Allicht moeten er nog wel wat regels aangepast worden, de minister zal daarvoor in de loop van 2011 de principebeslissingen nemen. Het is de bedoeling in het schooljaar 2013-2014 of ten allerlaatste in het schooljaar 2014-2015 de schooltoelage automatisch te laten toekennen.

Het probleem van de toegang van kansarmen tot ICT overstijgt Onderwijs. Misschien is het goed samen met minister Lieten na te gaan of gezamenlijke regeringsacties om de digitale kloof te bestrijden, eventueel zelfs in samenwerking met het federale niveau, mogelijk zijn.

3.10.2. OD 2.2 De participatie aan het kleuteronderwijs maximaliseren

Voor de verslagen van de LOP-werking verwijst de minister naar de website. De Werkgroep Kleuterparticipatie Vlaanderen deed een merkwaardig voorstel waarin veel problemen zouden opgelost zijn met 2 miljoen euro. Vanaf 1 september 2012 zal er een structurele oplossing komen voor de omkadering van het basis- en kleuteronderwijs. De minister denkt dat de Werkgroep vermeld zal staan van de mogelijkheden die die wijziging, ondanks de moeilijke financiële situatie, zal bieden.

De minister is niet geneigd de uren voor kinderverzorging uit te breiden. Het is beter via Kind en Gezin de ouders aan te zetten hun kinderen tijdig zindelijk te maken. Onderwijs wil inzetten op een betere samenwerking met Kind en Gezin omdat zij huisbezoeken afleggen. Elke nieuwe ouder komt minstens een tot twee maal in contact met Kind en Gezin.

Er zijn meer maatregelen om de kleuterparticipatie te verhogen dan de taaltoets. Die wordt slechts afgenomen als kinderen 220 halve dagen afwezig zijn en toch naar de lagere school willen. Het is een laatste middel, maar het pakket bewijst wel zijn effect, want de kleuterparticipatie is gestegen met bijna 5 percent. De definitieve cijfers zijn echter nog niet bekend, daarom heeft het kabinet ze nog niet verspreid. Het heeft enkel gereageerd op het persbericht van het VCLB (Vrije-CLB-Koepel).

Door de hogere participatie is het aantal taaltoetsen beperkter gebleven dan oorspronkelijk gedacht. De goede gevolgen nemen niet weg dat het instrument geëvalueerd zal worden. Sowieso zal de huidige test vervangen worden door het diagnosescreeninginstrument.

– Replic van de leden en antwoorden van de minister

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* wacht al lang op de evaluatie van de taalproef. Het is jammer dat het parlement de resultaten via de pers moet vernemen, ook al is het dan omdat de minister moest reageren op een bericht van het VCLB. De minister zegt niet met zoveel woorden maar laat toch uitschijnen dat de stijgende kleuterparticipatie het gevolg is van de taalproef. De cijfers zijn frappant: 1770 kleuters zijn minder dan 220 halve dagen naar school geweest, daarvan legden er bijna 600, dus slechts een derde de taalproef af. Wat gebeurt er met de 1200 anderen? Moeten die automatisch opnieuw de derde kleuterklas volgen? Daarbij komen nog de 100 kinderen die niet geslaagd zijn voor de taalproef. Worden die 1300 kinderen op een speciale manier begeleid? Krijgen de kleuterjuffen extra begeleiding? Voor heel wat onder hen volstaat het niet een jaartje extra in de derde kleuterklas te vertoeven.

Minister *Pascal Smet* zegt dat dat nog nader bekeken wordt. Dat is de reden waarom de cijfers nog niet officieel bekendgemaakt zijn. Hij denkt dat de cijfers van mevrouw Meuleman te hoog zijn. Desondanks zijn er kinderen die geen 220 halve dagen les gevolgd

hebben en geen taalproef afgelegd hebben, die toch in het lager onderwijs ingeschreven zijn. Het gaat allicht om zo'n 250 kinderen, momenteel wordt uitgezocht om wie het precies gaat. De school moet nagaan of een kind voldoet aan de inschrijvingsvoorwaarden. De sanctie is dat het kind niet meetelt voor het werkingsbudget en de omkadering. Het kind zelf zal er geen gevolgen van ondervinden in de zin dat het niet teruggestuurd zal worden naar de kleuterklas.

De scholen hebben de kans tot 17 december om de cijfers in te dienen. Het was niet de bedoeling voorlopige cijfers vrij te geven, maar het media-initiatief van het VCLB heeft hem ertoe gedwongen. De cijfers worden nu nog verder geanalyseerd zodat ook de spreiding per regio, per net en per geslacht duidelijk wordt. De voorlopige cijfers zijn dat 2,59 percent van de kleuters minder dan 220 halve dagen aanwezig waren. Het valt op dat heel wat onder hen beantwoorden aan criteria waarvoor scholen ook GOK-middelen krijgen. Bijna 78 percent van de taalproeven zijn afgenomen door de CLB's, de andere door de scholen. Bij de CLB-afname was het slaagpercentage 83 percent, bij de schoolafname 77 percent. De voornaamste redenen voor deelname aan de taalproef: ingeschreven in een Nederlandstalige kleuterschool maar onvoldoende aanwezig, nieuwkomers van niet-Belgische nationaliteit of afkomstig van niet-Nederlandstalige kleuters in België, Belgische kleuters die in het buitenland gewoond hebben. De GOK-kenmerken van de leerlingen die de taalproef hebben afgelegd worden nog in kaart gebracht, alsook waar die leerlingen dit jaar schoollopen.

De minister benadrukt nogmaals dat de taalproef op zich geen doel is. Het is de bedoeling de kleuterparticipatie te verhogen. In 2008-2009 kwam 93 percent van de kleuters meer dan 220 halve dagen naar school, in 2009-2010 97,41 percent, dus een stijging met 4,5 percent. Dat is significant. Dat komt natuurlijk niet alleen door de taalproef. Ook de andere maatregelen zoals de sensibilisatiecampagnes en het werk van Kind en Gezin hebben daartoe bijgedragen. De minister belooft alle cijfers en details begin 2011 aan het parlement te bezorgen.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* vindt dat de minister een schitterend pleidooi heeft gehouden om de inschrijvingsplicht te verlagen naar 3 of 4 jaar.

Minister *Pascal Smet* wil daarover nadenken, maar de vraag is hoever je kunt gaan met de toelatingsvoorwaarden. Vlaanderen omzeilt de federale regelgeving op de leerplicht door er toelatingsvoorwaarden van te maken.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* vindt het belangrijk dat de samenwerking met minister Vandeuren vlot verloopt. Ze suggereert de minister acties om ouders te stimuleren om kinderen die niet schoolrijp zijn langer in de crèche te laten. Heel wat scholen werken samen met crèches waardoor jonge kinderen een halve dag school lopen en de andere halve dag naar het kinderdagverblijf gaan.

Mevrouw *Vera Celis* is gelukkig met de positieve resultaten van de taaltoets. Die toets zorgt ervoor de kinderen de taal voldoende beheersen als ze naar het lager onderwijs gaan, maar maakt ook ouders bewust van hun verantwoordelijkheid.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* vraagt of de minister cijfers heeft over het terugvorderen van de schooltoelage.

Minister *Pascal Smet* zal de juiste cijfers aan de commissie bezorgen. De brieven zijn in elk geval al verstuurd, maar of er al geld teruggestort is, weet de minister niet.

3.10.3. OD 2.3 Leerzorg en een zorgcontinuüm uitbouwen

Momenteel bestuderen en bewerkstelligen werkgroepen en resonantiegroepen het draagvlak van leezorg. Met de praktijktest wordt wel degelijk rekening gehouden. De minister

kan er echter nog niet veel over zeggen, want hij wil de werkgroepen alle kansen geven. Zij hebben nog drie vergaderingen in januari 2011 en tegen eind januari zal de Vlaamse Regering de principiële beslissing nemen.

De conclusienota over tolkenondersteuning is klaar, maar de minister wacht op de reacties van het Departement Werk om de nota af te ronden. In de loop van 2011 kunnen er dan verdere stappen gezet worden.

3.10.4. OD 2.4 De hervorming van het secundair onderwijs op de sporen zetten

De oriëntatienota over de hervorming van het secundair onderwijs geeft een richting aan het debat. Zo kan iedereen gerichter opmerkingen geven en suggesties doen. Die suggesties lopen momenteel gestaag binnen. Bij de opmaak van de nota is rekening gehouden met de conclusies van Zeg het hem zelf. Leren en Werken komt inderdaad slechts beknopt aan bod in de nota. Dat geeft misschien de verkeerde indruk dat het niet belangrijk is, hoewel de woorden duidelijk zijn. Het is de bedoeling dat volledig te integreren. In de conceptnota zal dat anders aangepakt worden.

Het buso (buitengewoon secundair onderwijs) komt niet aan bod, maar dat komt omdat de conceptnota Leerzorg nog niet af is. Als de regering eind 2011 de definitieve conceptnota vastlegt, kan de hervorming van het buso nader bepaald worden. Over de grote lijnen stelt de minister wel eensgezindheid vast, hoewel er toch ook discussiepunten rijzen. Zo zijn er discussies over de waarde van het getuigschrift basisonderwijs en ook over het samenvoegen van onderwijsvormen. Vaak is dat omdat een en ander nog niet duidelijk is. Sommigen introduceren de term *comprehensief leren* terwijl die niet in de oriëntatienota staat. De rol van de eindtermen zal veranderen. Het is logisch en goed dat daarover discussie rijst. De discussie zal de komende tijd met alle partners voortgezet worden. Dat was trouwens de bedoeling van de oriëntatienota.

Omdat er geen extra medewerkers voor proeftuinen meer gesubsidieerd worden, worden om billijkheidsredenen ook de middelen voor de extra halftijdse kracht per modulaire richting geschrapt. Dat belet de school niet de medewerker te behouden, maar ze krijgt er geen extra middelen voor. Een lineaire of modulaire opleiding is dus weer even duur. De extra middelen voor zowel proeftuinen als voor modulair onderwijs dienden om het systeem in gang te zetten, een soort stimulans. Eens het ontwikkeld is, is het aan de school om het systeem over te nemen als ze het goed vindt.

— *Repliek van een lid en antwoorden van de minister*

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* herhaalt haar vraag over de programmatiestop.

Minister *Pascal Smet* heeft geen cijfers over de programmatiestop. Het is onmogelijk te berekenen wat die opbrengt omdat de maatregel alleen uitgaven in de toekomst onmogelijk maakt.

3.10.5. OD 2.5 Diplomagerichte trajecten in het volwassenenonderwijs en de werking van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap bijsturen

IAVA heeft meer tijd gevraagd om de werking van de examencommissie te evalueren. Momenteel is dat gepland voor januari 2011. Dat is onder voorbehoud want Onderwijs is niet de sturende autoriteit.

3.10.6. OD 2.6 Het hoger beroepsonderwijs concreet vorm geven

Voor de omvorming van de HBO5-opleidingen zal de minister begin volgend jaar de uitvoeringsbesluiten aan de Vlaamse Regering voorleggen. De SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) heeft opnieuw de vergadering over de beroepscompetentieprofielen

geannuleerd. Ze is verschoven naar 25 januari 2011. De minister heeft de raad nu duidelijk gemaakt dat hij niet meer wil uitstellen. Hij zal ook minister Muylers uitnodigen voor de vergadering. Het is ondertussen de vijfde keer dat de vergadering op vraag van de SERV uitgesteld wordt. Het heeft nu lang genoeg geduurd. Als er op 25 januari geen duidelijke vooruitgang is, zal de minister andere maatregelen treffen.

De onrust in de hogescholen en de CVO's (centra voor volwassenenonderwijs) is ontstaan door de parlementaire motie van aanbeveling (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 591/6*) over de verantwoordelijkheden. De Vlaamse Regering heeft dat ondertussen al ietwat afgezwakt. De minister heeft op een consortium in Gent duidelijk gemaakt dat het allemaal niet zo'n vaart zal lopen. Hij heeft duidelijk gemaakt dat de hbo-opleidingen in CVO's blijven bestaan, dat de hogescholen en CVO's samen moeten werken. Elk heeft immers eigen kwaliteiten: hogescholen zijn goed in kwaliteitsbewaking en onderzoek, CVO's hebben technieken om les te geven aan mensen die al wat ouder zijn, om cursisten goed te begeleiden.

De minister zegt dat in Onderwijsdecreet XXI de decretale mogelijkheden geschapen zullen worden om de onderlinge samenwerking te versterken. Het verleggen van de eindverantwoordelijkheid bij de hogescholen is pas de doelstelling op middellange termijn. De minister zal de onrust wegnemen door snel duidelijkheid te brengen. Begin volgend jaar zal de administratie een nota presenteren over hoe de samenwerking er zal uitzien.

– *Repliek van de leden en antwoorden van de minister*

Mevrouw *Sabine Poleyn* wijst erop dat onrust over HBO5 in de CVO's en het hoger onderwijs ook sommige secundaire scholen treft.

Minister *Pascal Smet* zegt hen niet te zullen vergeten.

Mevrouw *Vera Celis* vraagt waarom het zo lang duurt voor de SERV om de beroepscompetentieprofielen op te stellen.

Minister *Pascal Smet* hoopt op 25 januari daar een antwoord op te krijgen. De huidige beroepscompetentieprofielen beantwoorden niet aan wat Onderwijs vraagt. Zo houden ze geen rekening met de context en autonomie. Onderwijs is echter tot compromis bereid. Dat zal allicht wel een paar aanpassingen aan het decreet over de kwalificatiestructuur vergen.

3.10.7. *OD 2.7 Het hogeronderwijslandschap vorm geven en rationaliseren*

Op dit moment wordt het hogeronderwijslandschap herschapen. Dat vergt heel wat werk. De minister heeft daarover al gesproken met de vakbonden en de associaties. Het departement coördineert het overleg en de implementatie en werkt daarvoor samen met het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen (AHOVOS).

De versoepeling van de taalregeling wordt momenteel in overleg met de sector geregeld. Een van de criteria moet natuurlijk gaan over de taalvaardigheid van de professoren.

Het toelatingsexamen voor arts en tandarts wordt geëvalueerd. Het is niet zo evident om er gewoon mee te stoppen want de universiteiten vragen het behoud. Ze hebben hun opleidingsprogramma zo uitgewerkt.

– *Repliek van een lid en antwoorden van de minister*

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, vraagt of de hervormingen in het hoger onderwijs in één keer doorgevoerd zullen worden. Het bijzonder decreet voor de UGent

(Universiteit Gent) regelt een managementprobleem en heeft niets te maken met de hervorming.

Minister *Pascal Smet* zegt dat de teksten nu besproken worden door de verschillende betrokkenen. Een van de aspecten zijn de beheersorganen van de UGent. Het is de bedoeling de maatregelen zoveel mogelijk te bundelen en dan tegen de zomer 2011 aan het parlement voor te leggen. Zoveel variatie in tijd is dus niet mogelijk.

3.10.8. OD 2.8 De participatie aan het hoger onderwijs verhogen, in het bijzonder van jongeren uit kansengroepen

De minister benadrukt dat resultaatsgerichte (kwantitatieve) beheersindicatoren op het vlak van de instroom, doorstroom en succesvolle uitstroom van studenten uit bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn in het hoger onderwijs, zeker geen quota zijn, maar slechts bedoeld om te stimuleren. De studiefinanciering van hogescholen en universiteiten zal pas tegen het einde van de regeerperiode aangepakt worden. Aan de harmonisatie van de middelen voor de studentenvoorzieningen wordt momenteel de laatste hand gelegd.

3.10.9. OD 2.9 Studeren in het buitenland stimuleren

De nota van de administratie over studeren in het buitenland is klaar, maar vergt nog wat bijschaving. Dat zal begin 2011 klaar zijn. Ook de financiële behoeften worden in kaart gebracht. Er worden wel degelijk financiële middelen vrijgemaakt: 4,2 miljoen euro tegen 2020.

3.10.11. OD 2.10 Onderzoek en innovatie stimuleren

Onderzoek en innovatie zijn aandachtspunten. Het is ook de bedoeling de regelgeving op elkaar af te stemmen zodat de samenwerking tussen onderwijs en onderzoek vlotter verloopt, met minder planlast voor de universiteiten.

3.10.11. OD 2.11 Participatie aan levenslang leren verhogen

Het rapport over de tussentijdse evaluatie van het decreet Volwassenenonderwijs ligt bij de minister op het bureau. Hij zal nagaan hoe de gegevens best aan het parlement bekendgemaakt worden. Hij heeft aan de centra voor volwassenenonderwijs voorstellen gevraagd hoe ze hun goede aanbod beter kunnen bekendmaken.

3.10.12. OD 2.12 De digitale kloof wegwerken

De digitale kloof is een probleem dat onderwijs overstijgt. De minister zal minister Lieten daarover een mailtje sturen.

4. Strategische doelstelling 3 – Het leren van het Nederlands en vreemde talen stimuleren om mee te doen in de geglobaliseerde samenleving

OD 3.1 Nieuwe ontwikkelingsdoelen en eindtermen implementeren

OD 3.2 Het leren van het Nederlands in de scholen versterken

OD 3.3 Nederlands als tweede taal stimuleren

OD 3.4 Strategisch Plan Geletterdheid verder uitvoeren

OD 3.5 Het leren van vreemde talen intensifiëren

OD 3.6 Een taalbeleid in elke school aanmoedigen

4.1. Tussenkoms van mevrouw Ann Brusseel

Mevrouw *Ann Brusseel* kijkt uit naar de Talennota die tegen Pasen 2011 klaar zal zijn en naar de discussie over de positie van het Engels.

Het verheugt haar zeer dat de minister aandacht zal besteden aan de taallessen Frans en Engels in het beroepssecundair onderwijs (OD 3.1).

De minister wil in 2011 de meerwaarde van een tweede onthaaljaar evalueren (OD 3.2). Is het eerste jaar al geëvalueerd? Is er een schakelprogramma? Worden de ouders erbij betrokken? Heeft de minister hierover overlegd met de minister van Inburgering? Niet alleen de leerlingen maar vaak ook de ouders hebben taalondersteuning nodig. In het basisonderwijs zijn er al succesvolle initiatieven waarbij ouders en kinderen samen de taal verwerven, misschien is het goed minister Bourgeois daar even op te wijzen.

Het lid pleit ervoor NT2 (OD 3.3.) voldoende op de agenda te houden.

Mevrouw Brusseel vindt talenkennis onontbeerlijk voor een goede startpositie op de arbeidsmarkt. De kennis van het Frans gaat echter achteruit. Hoe zullen de uitwisselingsprojecten (OD 3.5) er concreet uitzien? Hoe ziet de minister de sensibilisatieacties voor het aanleren van vreemde talen? Is het niet mogelijk taalleerkrachten in opleiding te verplichten deel te nemen aan een uitwisselingsproject of leerkrachten Frans bijvoorbeeld een deel van hun opleiding te laten volgen in de Franse Gemeenschap?

Het lid zou ook graag zien dat de minister voort blijft inzetten op de uitwisseling van leraren in Brusselse scholen (OD 3.5). Het is goed dat daar onderzoek naar gedaan wordt om na te gaan of dat structureel kan worden gemaakt. Wordt de kwestie van de diploma-erkenning aangepakt?

De CLIL-projecten worden geëvalueerd. Het lid hoopt die te bespreken in de commissie. Mevrouw Brusseel vindt dat CLIL en OETC (Onderwijs in Eigen Taal en Cultuur) los staan van het gewone taalonderwijs.

Minister *Pascal Smet* stelt voor die aspecten samen met de Talennota te bespreken. De CLIL-evaluatie is klaar maar nog niet gevalideerd door de minister. De minister zegt dat het op tijd zal worden bezorgd. Mevrouw *Sabine Poleyn* wil de CLIL-evaluatie ontvangen voor de Talennota.

Mevrouw *Ann Brusseel* wil ook weten tegen wanneer de minister de evaluatie van het OETC-project (OD 3.5) verwacht.

Hoeveel leerkrachten nemen deel aan de European Survey on Language Competences (ESCL) (OD 3.5)? Uit welke scholen komen ze? Wat is het budget ervoor?

Een onderzoeksgroep is gestart met de ontwikkeling van toetsen voor een peiling Frans op het einde van de 3de graad aso-tso-kso (OD 3.5). Wanneer zal dat onderzoek klaar zijn? Worden er in Brussel al geen toetsen van de talenkennis afgenomen? Wat zal er gebeuren met de resultaten van de peilingen Frans?

Zijn de instrumenten om de kennis van het Nederlands te screenen al klaar (OD 3.5)? Wat gebeurt er met de resultaten? Komt er een budget voor remediëring ingeval ze niet goed zijn?

4.2. Tussenkoms van de heer Wim Van Dijk

De heer *Wim Van Dijk* vindt de hoge inzet op talen lovenswaardig, maar voor de Vlaams Belangfractie staat het Nederlands voorop. Kennis van het Nederlands is immers een basisvoorwaarde voor deelname aan de samenleving. Meertaligheid biedt kansen op de arbeidsmarkt. Het lid aanvaardt ruimte voor experiment zolang men niet overdrijft en de resultaten niet ondoordacht veralgemeent. Hij kijkt uit naar de Talennota. Voor zijn

fractie hoeft Frans niet automatisch de tweede taal te zijn. Ouders moeten kunnen opteren voor Engels vanaf het vijfde jaar basisonderwijs.

Hij komt terug op de taalproef (OD 2.2) en zegt dat het een goed instrument is, op voorwaarde dat de lat voldoende hoog ligt. De voorlopige cijfers tonen dat de participatie met 4,5% is gestegen, een mooi resultaat. Storend is wel dat een aantal scholen de proef negeert en leerlingen inschrijft die ze niet hebben afgelegd. De heer Van Dijck herhaalt in dit verband het pleidooi van Vlaams Belang voor een soortgelijke proef bij de overgang van lager naar secundair onderwijs. Zijn fractie diende ook een voorstel van resolutie in over taalbadklassen (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 231/1) voor wie niet slaagde in de proef, zeker in gebieden die sterk onderhevig zijn aan ontnederlandsing.

Het lid wijst ook op de verantwoordelijkheid van de ouders, die soms totaal niet meewerken, hoezeer de leerkrachten ook proberen met hen te communiceren. Er moet nagedacht worden over manieren om hen tot verantwoordelijkheid te brengen, al erkent de heer Van Dijck dat dit probleem Onderwijs overstijgt. Hij pleit voor een gedachtewisseling met Inburgering. Het Vlaams Belang is geen voorstander van OETC (OD 3.5). Wie wil opgroeien in Vlaanderen, moet voor een stuk juist losgeweekt worden uit de omgeving waarin de thuistaal overheerst. Het omgekeerde is wenselijk: Nederlands binnenbrengen in de anderstalige thuisomgeving.

De Vlaams Belangfractie is evenmin voorstander van immersieonderwijs. Zaakvakken moeten altijd in het Nederlands worden onderwezen. Het lid wacht de evaluatie van CLIL (OD 3.5) af maar is alvast blij met het inzicht dat dergelijke projecten nooit kunnen veralgemeend worden. In afwachting van de peilingresultaten denkt hij dat het met de Vlaamse kennis van vreemde talen niet zo slecht gesteld is.

4.3. Tussenkoms van mevrouw Goedele Vermeiren

De N-VA-fractie van mevrouw *Goedele Vermeiren* ondersteunt het streven op het vlak van kennis van het Nederlands en vreemde talen. In dat verband bepleit zij het gebruik van standaardtaal. Zij staat open voor een debat over de positie van het Engels. Daarnaast zijn ook de talen van de andere buurlanden, Duits en Frans, belangrijk.

Het lid informeert of de minister van plan is de taaltoets te vervangen door screening-instrumenten (OD 3.6). Blijft het dwingende karakter behouden? Zij onderstreept het belang van taal voor de sociale integratie en voor het leerproces.

Daarnaast blijft voor de N-VA-fractie ook NT2 een prioriteit, zowel voor kinderen als volwassenen (OD 3.3). Aan welke maatregelen denkt de minister? Overweegt hij bijkomende instapmomenten op plaatsen waar wachttijden zijn?

Ook mevrouw Vermeiren is zeer benieuwd naar de evaluatie van CLIL (OD 3.5). Het rapport hierover in het Franstalige onderwijs leerde alvast dat een respectabel aantal leerlingen de leerdoelen niet haalt. Met de aandacht voor het specifieke karakter van Brussel is haar fractie blij. Wanneer is de evaluatie van het OETC-project klaar? Als de screening slechte resultaten oplevert, is er dan ruimte voor remediëring en hoe wordt zij gestuurd (OD 3.6)?

4.4. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx

Mevrouw *Kathleen Deckx* informeert of effectief vrijwillige tweede onthaaljaren zijn georganiseerd in scholen (OD 3.2). Op hoeveel plaatsen? Hoe loopt dat?

Hoe gaat men in hogescholen om met een veralgemeende starterstoets Nederlands (OD3.2)?

Is er nieuws over de aanpak van de wachtlijsten NT2 (OD 3.3)?

Is er genoeg voorkennis bij alle studenten om stage te lopen in een andere gemeenschap (OD 3.5)? Gaat men die plaatsen wel vinden?

4.5. Tussenkoms van mevrouw Fatma Pehlivan

Mevrouw *Fatma Pehlivan* pleit ervoor de onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) niet alleen te organiseren in scholen met veel GOK-leerlingen (OD 3.2). Voor het leren van Nederlands buiten de school, denkt men aan de jeugdbewegingen, maar die zijn ook grotendeels blank. Hoe wil de minister die cirkel doorbreken?

Wat de evaluatie van het OETC-project van de Foyer betreft (OD 3.5), wijst mevrouw Pehlivan erop dat een vergelijkingspunt ontbreekt. Er zijn namelijk geen andere, soortgelijke OETC-opleidingen in Vlaanderen. Het lid stelt daarom voor het proefproject in Gent te betrekken, ook al is dat anders.

Vervolgens suggereert zij om, net als in de Gentse universiteit en tolkenschool, ook in enkele middelbare scholen bij wijze van proef Arabisch of Turks als keuzevak aan te bieden.

4.6. Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* wil weten of de kwestie van de keuze tussen Engels en Frans in de Talennota zal beslecht worden, wat door minister *Pascal Smet* wordt bevestigd. Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* vraagt of er nog nieuws is over de buitenschoolse taallessen. Minister *Pascal Smet* antwoordt dat men hem allerlei initiatieven signaleert waarin nu al Nederlands wordt gegeven op woensdagnamiddag en zaterdagvoormiddag, maar ook dat komt aan bod in de Talennota.

De fractie van mevrouw *Marleen Vanderpoorten* is het oneens met het standpunt van Vlaams Belang over het leren van vreemde talen. Vlaanderen mag zijn voorsprong op dat vlak juist niet laten verloren gaan. Open Vld wil dat al op jongere leeftijd met het aanleren van vreemde talen wordt begonnen en diende daarover een voorstel van decreet in (*Parl. St. Vl. Parl. 2009-10, nr. 606/1*).

4.7. Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* leert in de beleidsbrief niets over de manier waarop het aanslepende NT2-probleem zal worden aangepakt, in weerwil van de eerdere beloften van de minister (OD 3.3). Vlaanderen kan niet tegelijk inburgering verplichten en wachtlijsten laten bestaan. In Antwerpen stonden daar volgens officiële cijfers 4800 mensen op in het begin van het schooljaar. Met 52.000 euro zal dat niet opgelost raken, voorspelt het lid. Zij merkt op dat ook geen enkele timing in de beleidsbrief staat.

Een Talennota met een gedegen visie op taalbeleid is meer dan nodig. Mevrouw Meuleman hoopt dat rekening zal gehouden worden met de nieuwste neurologische en pedagogische inzichten in taalverwerving, met de conclusies van het steunpunt-GOK, met de resultaten van de proeftuinen en experimenten met meertalig onderwijs, en met de rapporten over immersieonderwijs. Het probleem is complex en daarom is in dit geval grondigheid belangrijker dan snelheid.

4.8. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, wijst op de vraag van de Vlor naar de relatie van de nieuwe Talennota met de vorige en haar uitvoering. Minister *Pascal Smet* antwoordt dat het om een actualisering gaat.

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, vraagt of de uitwisseling van leraren tussen Brusselse scholen (OD 3.5) een sluipende stap is in de richting van de regionalisering van het onderwijs, of niet.

4.9. Antwoorden van de minister

4.9.1. Algemeen

Minister *Pascal Smet* bevestigt dat de Talennota CLIL, OECT, het screeningsdocument en de remediëring zal omvatten. De nota actualiseert een vorige nota maar zal ook nieuwe aspecten bevatten.

4.9.2. OD 3.2 Het leren van het Nederlands in de scholen versterken

De minister zegt dat de evaluatie van het eerste jaar OKAN terug te vinden is op de website. De scholen kunnen dit jaar een tweede jaar OKAN inrichten, uiteraard is dat nog niet geëvalueerd. Slechts een tiental scholen heeft die mogelijkheid aangegrepen. De redenen waarom de andere scholen dat niet gedaan hebben, zullen in kaart worden gebracht.

Ouderparticipatie is heel belangrijk bij het leren van talen. De screeningstest is verplicht en zal de huidige taaltoets vervangen. Hoe dat precies georganiseerd wordt, is een zaak van de school. Er komen tests voor zes- en twaalfjarigen. De resultaten kunnen de klassenraad helpen om te oordelen of en welke bijkomende maatregelen nodig zijn om het Nederlands te leren. Mogelijke maatregelen zijn extra aandacht van de juf in de les, taalstimulerende activiteiten op woensdagnamiddag of op zaterdagvoormiddag. Het kan ook zijn dat de onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers uitgebreid worden tot onthaalklassen voor anderstaligen. De positie van de Brusselse scholen zal besproken worden in een gezamenlijke vergadering van de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen en de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand.

Het klopt dat 80 percent van de leden van jeugdbewegingen ouders hebben die uit de jeugdbeweging komen. Voor taalstimulerende activiteiten is er dus een extra drempel. Daarom is het belangrijk samen met de jeugdbewegingen na te gaan hoe ze meer in schools verband kunnen rekruteren en hoe de band tussen jeugdbeweging en school in het kader van de brede school beter kan gelegd worden.

4.9.3. OD 3.3 Nederlands als tweede taal stimuleren

De minister herinnert eraan dat Onderwijsdecreet XX het mogelijk maakt de niet-gebruikte lesuren over te dragen aan andere centra voor volwassenonderwijs. Deze uren kunnen dan ingezet worden voor de uitbreiding van het NT2-aanbod. De onderwijsbevoegdheid voor alfabetisering, voor de eerste niveaus NT2 lag bij de centra voor basiseducatie (CBE's). Na OD XX kunnen ook de centra voor volwassenenonderwijs die taak op zich nemen. Uit de evaluatie van september 2010 blijkt dat die maatregelen niet volstaan. Er is te weinig gebruikgemaakt van de mogelijkheid uren over te dragen: vorig jaar waren er 17.000 lesuren niet gebruikt, in september waren er slechts 3000 overgedragen. De Vlaamse Regering heeft beslist welke maatregelen genomen zullen worden. De komende weken zal daarover overlegd worden met de sociale partners. In januari 2011 zal de minister het parlement meedelen welke kortetermijnmaatregelen genomen worden en welke decretale wijzigingen OD XXI zal bevatten.

Op de wachtlijsten NT2 in Antwerpen staan voor de CVO's 1000 personen en voor de CBE's 900 personen. Het grootste deel moet zes maand wachten, dat valt binnen de normale wachttijd voor cursussen. Ondertussen zijn er ook uren voor Antwerpen gecreëerd. De maatregelen van OD XX hebben enig effect geressorteed, er komen nu bijkomende maatregelen in OD XXI. Daarover heeft de regering een principieel akkoord bereikt. Ook

voordien komen er maatregelen. In september 2011 zou iedereen moeten kunnen starten. Er zijn inderdaad meer en meer inschrijvingen. Voor de cijfers verwijst de minister naar zijn antwoord op een schriftelijke vraag van de heer Willy Segers daarover.

4.9.4. OD 3.5 Het leren van vreemde talen intensifiëren

De Talennota zal ook aandacht besteden aan het intensifiëren van het leren van vreemde talen. De minister zal onderzoeken hoe de uitwisseling voor de niet-taalgerichte lerarenopleiding zal verlopen. In Brussel is uitwisseling van leraren tussen de Nederlandstalige en de Franse Gemeenschap mogelijk. Slechts een beperkt aantal scholen neemt daaraan deel. Ook uitwisseling voor leerlingen of scholieren is geen evidente zaak. Niets belet scholen vandaag al om dat te doen, maar de minister zal proberen om eventuele drempels vlak te maken.

De Foyer is inderdaad het enige OECT-project. De basisevaluatie van CLIL is klaar, er komt nog een reflectiedag eind januari. De resultaten daarvan zullen nog in het rapport verwerkt worden. Het rapport zal vrijgegeven worden als de privacy van de leerlingen verzekerd is. Door het beperkte aantal scholen zijn ze immers gemakkelijk te identificeren.

De ESCL zal een 3000 leerkrachten ondervragen, ongeveer 20 per school. In diezelfde scholen zullen ook zo'n 25 leerlingen ondervraagd worden. De testgroep zal representatief samengesteld worden. De test zal de kennis van Frans in het tweede jaar en van Engels in het vierde jaar nagaan. De resultaten zullen in 2013 bekend zijn.

De peiling Frans voor de derde graad wordt momenteel ontwikkeld. In 2011 zal er een vooronderzoek zijn, de test zal voor het eerst afgenomen worden in mei 2012. De eerste resultaten zullen bekend zijn in het voorjaar 2013.

De minister zal vandaag het moeilijke debat over het keuzevak Arabisch-Turks niet aangaan. In de hervorming van het secundair onderwijs is wel voorgesteld om eventueel naast Latijn ook techniek of klassiek Arabisch als differentiatievak in te voeren.

– Replik van een lid en antwoorden van de minister

Mevrouw *Ann Brusseel* vraagt wat de minister vindt van een uitwisselingsproject van aspirant-taalleerkrachten.

Minister *Pascal Smet* is daar voor, maar dat kan al. De hogeschool van Mechelen werkt al samen met de hogeschool van Bergen. Er is zelfs een biddiplomering. De samenwerkingsovereenkomst tussen de drie gemeenschappen is vernieuwd, maar de scholen moeten initiatieven nemen. Als zij hinderpalen ondervinden, is de minister bereid daar iets aan te doen.

Mevrouw *Ann Brusseel* vindt dat het niveau van de studenten niet van dien aard is dat ze de keuze mogen hebben om in het eigen landsgedeelte te blijven. Ze hebben een taalbad nodig. De minister wil de scholen sensibiliseren om aan de uitwisselingsprojecten deel te nemen, maar het lid wil verder gaan en wil specifieke verplichtingen voor de taalleerkrachtenopleidingen. Dat vergt bijkomende middelen en allicht een aanpassing van de regels, maar dat is in het belang van de leerkrachten.

4.9.5. OD 3.6 Een taalbeleid in elke school aanmoedigen

De *minister* zegt dat voor het taalbeleid in elke school wordt nagegaan welke tests er bestaan voor het secundair onderwijs. Als die niet volstaan, zullen er nieuwe tests gemaakt worden. De SALTO-test van het basisonderwijs wordt geëvalueerd om na te gaan hoe de test veralgemeend wordt. Een screening heeft als doel te remediëren, en het kind de kans

te geven goed Nederlands te leren, niet om het kind te straffen. Taal is een van de belangrijkste redenen van leerachterstand.

– *Repliek van een lid en antwoorden van de minister*

Mevrouw *Ann Brussel* vraagt of de screeningsinstrumenten al klaar zijn.

Minister *Pascal Smet* herhaalt dat voor het basisonderwijs SALTO klaar is en voor het secundair onderwijs wordt een inventaris van de tests opgesteld. Als de tests niet voldoen, wordt er een nieuwe screeningstest voor het secundair onderwijs opgesteld. De remediëring zal nader vorm krijgen in de Talennota. De minister wil ervan af dat vernieuwingen alleen maar mogelijk zijn als nieuw geld komt.

Voor mevrouw *Ann Brussel* mag er gerust bespaard worden in de administratie zolang de leerlingen er maar geen last van hebben.

Minister *Pascal Smet* zegt dat hij er sterk over gewaakt heeft dat de besparingen geen gevolgen hebben voor de leerlingen.

5. Strategische doelstelling 4 – Leerlingen voorbereiden op een succesvolle start op de arbeidsmarkt

OD 4.1 Duurzaam samenwerken tussen Onderwijs, Werk en Vorming

OD 4.2 De Vlaamse kwalificatiestructuur invullen

OD 4.3 Werkplekleren uitbreiden en de kwaliteit ervan verzekeren

OD 4.4 Leren en werken consolideren

OD 4.5 De beroepsopleidingen versterken

OD 4.6 Werk maken van de beroepskolom

OD 4.7 De Regionale Technologische Centra verder uitbouwen

OD 4.8 Stimuleren van loopbanen in wetenschap en technologie

OD 4.9 Topsportscholen evalueren

5.1. Tussenkoms van mevrouw Ann Brussel

Mevrouw *Ann Brussel* informeert naar de inhoud van het geplande samenwerkingsprotocol met de regionale sociale en economische overlegcomités over leren en werken in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (OD 4.4). Wat is het tijdspad? Werden al afspraken gemaakt?

Verder vraagt ze de concretisering van het voornemen om groene technologie ingang te doen vinden in de beroepsopleidingen (OD 4.5). Komt er een budget voor de vergroening van de scholen zelf? Wordt ruimte gemaakt voor kennis over leefmilieu en dierenwelzijn?

Het lid waardeert de aandacht voor het stimuleren van loopbanen in wetenschap en technologie (OD 4.8). Ook bij de hervorming van het secundair onderwijs moeten op dat vlak inspanningen geleverd worden. Volgens haar is het slinkende succes van moeilijke afdelingen binnen het aso immers te wijten aan de overvloed van nieuwe keuzerichtingen. Meisjes hebben op dat vlak nog een extra stimulans nodig. Worden de onderwijsersopleiding en de eindtermen aangepast om wetenschappen ook beter aan bod te laten komen in het lager onderwijs?

Minister *Pascal Smet* antwoordt dat dit recent is gebeurd. Hij stelt voor om te wachten op de resultaten. Wetenschappen didactisch aantrekkelijk maken, lijkt mevrouw *Ann Brussel* heel belangrijk. Zij suggereert om het didactisch materiaal en de schooluitstappen in dit perspectief te bekijken.

Het lid is blij dat de minister overweegt om de aanpak van topsport uit te breiden naar de culturele sector (OD 4.9). Zij vindt het bedroevend dat culturele topprestaties maatschappelijk zo licht wegen. Om die mentaliteit te veranderen, pleit mevrouw Brusseel voor kunstonderwijs vanaf de lagere school en dat niet alleen voor kinderen uit de hogere en middenklassen. Zij kondigt aan het beleid ter zake te zullen opvolgen.

5.2. Tussenkomsst van mevrouw Vera Celis

Mevrouw *Vera Celis* wil weten hoe men de vraag naar stageplaatsen zal invullen bij de gewenste uitbreiding van het werkplekleren (OD 4.3). Zij hoopt dat de minister rekening houdt met de informatie uit TOS21.

Wanneer zal het aangekondigde rapport over de resultaten van de toeleiding naar de centra leren en werken klaar zijn?

Komen er wel degelijk nieuwe beroepsopleidingen om in te spelen op de behoeften van de arbeidsmarkt, of kan het ook gaan om initiatieven zoals de ontmoeting tussen laatstejaars en bedrijven? Zijn die specifiek voor technisch en beroepsonderwijs?

5.3. Tussenkomsst van mevrouw Kathleen Deckx

Mevrouw *Kathleen Deckx* vraagt of men voldoende stageplaatsen voor werkplekleren zal vinden, in het bijzonder voor leerlingen die minder gewenst zijn (OD 4.3). Het lid wijst er vervolgens op dat leerlingen niet alleen moeten voorbereid worden op de arbeidsmarkt, maar ook een algemene opleiding nodig hebben.

Tot slot vraagt zij of de minister bij de stimulering van de keuze voor wetenschappelijke en technische richtingen de bedrijven niet uit het oog verliest als mogelijke speler (OD 4.8).

5.4. Tussenkomsst van mevrouw Marleen Vanderpoorten

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* vraagt hoe de minister de slagkracht van de RTC's (OD 4.7) wil verbeteren. Hoe verloopt hun samenwerking met de leerplichtscholen?

Vervolgens vraagt het lid aandacht voor het belang van techniek in het basisonderwijs (OD 4.8). Blijven de proefprojecten met sportscholen in het basisonderwijs (OD 4.9) bestaan? Tot slot sluit zij zich aan bij de opmerking over het belang van de uitbreiding van topscholen naar de culturele sector.

5.5. Tussenkomsst van mevrouw Elisabeth Meuleman

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* is verbaasd dat de brede school niet wordt vermeld bij de strategische doelstelling over voorbereiding van leerlingen op de arbeidsmarkt. Zij wijst op experimenten in Borgerhout en Ledeberg, die potentiële uitvallers realistische trajecten van leren en werken bieden, met goed resultaat op het vlak van betrokkenheid. In Nederland bestaan leerbedrijven, in Denemarken productiescholen.

5.6. Tussenkomsst van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* sluit zich wat Leren en Werken betreft, aan bij mevrouw Meuleman. Ook mevrouw Poleyn wil weten wat de Vlaamse visie is over de plaats van werken in het leerplichtonderwijs. Zij stelt dat er een verschil is tussen werkplekleren en stages en vraagt duidelijke definities (OD 4.3). Zij pleit ervoor dat iedere jongeren tijdens zijn leerplichtcarrière een werkervaring heeft, maar erkent wel dat het niet evident is voor bedrijven om om het even welke jongeren te ontvangen.

Vervolgens informeert zij naar het in de beleidsnota aangekondigde initiatief om samen met Syntra de aantrekkingskracht van de leertijd te verhogen. Met de aankondiging van

het actieplan Wetenschap en Techniek is ze blij (OD 4.8), waarbij ze hoopt dat de minister rekening zal houden met het door de meerderheid gevraagde advies van de Vlor en de VRWI (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 832/1). Hij had ook een VRT-campagne aangekondigd voor de stimulering van de instroom in die richting, maar daarover is niets terug te vinden in de discussienota van minister Lieten, merkt mevrouw Poleyn op. Is er verder al een coördinator voor TOS21?

Klopt het dat de minister is afgestapt van zijn voornemen in de beleidsnota om de RTC-werking te verbreiden naar volwassenen- en hoger onderwijs? Gezien de beperkte middelen is het lid daar voorstander van.

5.7. Tussenkomenst van mevrouw Gerda Van Steenberge

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* wil weten of het wachten op de invulling van de Vlaamse kwalificatiestructuur (OD 4.2) geen gevolgen heeft voor de beroepskolom (OD 4.6). Ook zij sluit zich aan bij de opmerking van mevrouw Celis over de stageplaatsen. Verder vraagt zij ook aandacht voor praktijkervaring in de niet-arbeidsmarktgerichte opleidingen. Vervolgens peilt zij naar de reden waarom de doelstellingen uit de beleidsnota over de beroepsopleidingen (OD 4.5) niet overgenomen zijn in de beleidsbrief, zoals ook de Vlor opmerkte in zijn advies.

Mevrouw Van Steenberge sluit zich aan bij de opmerking van mevrouw Brussee dat er te veel richtingen zijn in het aso. Ook het Rekenhof had opmerkingen over het aantal urenleraar dat werd toegewezen ten opzichte van bso.

5.8. Tussenkomenst van de heer Boudewijn Bouckaert

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, vraagt in hoeverre het Vlaamse onderwijs erin slaagt de behoeften van de beroepsmarkt te vervullen. Bestaat een registratie waaruit men kan leren hoeveel leerlingen terechtkomen in een beroep dat aansluit op hun opleiding? Zo nee, zou dat een mooie opdracht zijn voor het kenniscentrum.

5.9. Antwoorden van de minister

5.9.1. *OD 4.1 Duurzaam samenwerken tussen Onderwijs, Werk en Vorming*

De samenwerking tussen Onderwijs en Werk is volgens de *minister* inderdaad belangrijk. Momenteel werkt het Departement Werk aan een Vlaams arbeidsmarktonderzoek van de toekomst. Het is de bedoeling na te gaan welke beroepen Vlaanderen zal nodig hebben en het opleidingsaanbod erop af te stemmen. Zorg en techniek zullen bij voorrang bekeken worden.

5.9.2. *OD 4.2 De Vlaamse kwalificatiestructuur invullen*

Voor de Vlaamse kwalificatiestructuur is het zoals eerder vermeld wachten op de SERV.

5.9.3. *OD 4.3 Werkplekklaren uitbreiden en de kwaliteit ervan verzekeren*

De minister beaamt wat mevrouw Poleyn stelde: werkplekklaren en stages zijn niet hetzelfde. De definitie van werkplekklaren is bepaald in overleg met de sociale partners: “Het aanleren en toepassen van zowel algemene als arbeidsmarktgerichte competenties in een werksituatie die tegelijk een leersituatie is.”. Een stage is eerder het geleerde toepassen in een werksituatie. Eigenlijk is stage dus een vorm van werkplekklaren.

Door de economische crisis zijn bedrijven niet geneigd stage- of werkplekplaatsen aan te bieden. Dat zou een taak kunnen zijn voor de RTC's. In alle sectorconvenants hebben de minister van Onderwijs en de minister van Werk duidelijke afspraken gemaakt, ook over

de regionale werking. Dat vergt een verbintenis van de werkgever en van de school. Om het systeem uit te breiden moet een school echter zeker zijn dat hij de plaatsen heeft.

5.9.4. OD 4.4 Leren en werken consolideren

Voor de Syntra-opleidingen zal er promotie gevoerd worden. Het aantal opleidingen daalt immers sterk. Alle aspecten van leren en werken zullen een volwaardig onderdeel vormen van de hervorming van het secundair onderwijs. De minister wil dus van leren en werkplekieren volwaardige peilers van het secundair onderwijs maken.

– Replik van een lid en antwoorden van de minister

Mevrouw *Ann Brussel* wil weten hoe het zit met het overleg over leren en werken met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Minister *Pascal Smet* zegt dat de bestaande Vlaamse regeling toegepast wordt mits er een samenwerkingsakkoord afgesloten wordt.

5.9.5. OD 4.5 De beroepsopleidingen versterken

De onderwijskoepels hebben ondertussen beslist welke opleidingen groene technologie ze geïntegreerd zullen aanbieden om op die manier doeltreffender te zijn. Hetzelfde gebeurt met de welzijnsopleidingen.

5.9.6. OD 4.7 De Regionale Technologische Centra verder uitbouwen

De overeenkomsten met de RTC's zullen vernieuwd worden en niet langer voor drie maar voor vijf jaar gelden. De cofinanciering moet ook soepeler. Momenteel bedraagt die in globa 25 percent, en dit willen we zo houden. Om sommige projecten meer slagkracht te geven wordt een minimumgrens van 10 percent voorzien. . De minister wil de samenwerking tussen scholen en bedrijven op lokaal niveau stimuleren. In plaats van een beoordelingscommissie zal er een procescontrole gebeuren door het Departement Onderwijs, en dit met respect voor de inhoudelijke uitwerking van de projecten die aan de lokale autonomie van het RTC toekomt. In januari 2011 wordt er een nieuwe coördinator voor het RTC-netwerk aangesteld. Die zal allicht een nieuwe dynamiek geven. .

5.9.7. OD 4.8 Stimuleren van loopbanen in wetenschap en technologie

Voor het stimuleren van loopbanen in wetenschap en technologie verwijst de minister naar het recente debat. Op 3 of 10 februari 2011 vindt het bezoek aan het Platform Bèta Eindhoven plaats. Allicht zal de Nederlandse minister van Onderwijs ook aanwezig zijn. De coördinator van TOS21 is nog niet aangesteld, maar dat zal niet meer lang duren. De minister zal de opmerking over het belang van de VRT zeker overmaken. Dat zal trouwens een onderdeel vormen van het actieplan waar VRT en VTM bij betrokken worden.

5.9.8. OD 4.9 Topsportscholen evalueren

De minister is het ermee eens dat cultuur belangrijk is in het onderwijs. Topsportscholen mogen inderdaad niet beperkt blijven tot sport maar het idee moet uitgebreid worden naar de culturele sector. Op 1 september 2011 wordt de balletschool in Antwerpen de eerste topcultuurschool. Op basis van die ervaring zal nagegaan worden hoe ook de andere segmenten van cultuur hun topschool kunnen krijgen. Het convenant voor de topsportscholen is verlengd. De scholen worden geëvalueerd en zo nodig zal een en ander wijzigen.

– Replik van een lid en antwoorden van de minister

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* vraagt of er na evaluatie minder topsportscholen zullen zijn. Maakt het basisonderwijs deel uit van de evaluatie?

Minister *Pascal Smet* sluit niet uit dat er minder topsportscholen zullen komen. Na de evaluatie zal bekeken worden of het nodig is de basisscholen te betrekken.

6. Strategische doelstelling 5 – De leraar erkennen als sleutelfiguur in de vorming van open, veelzijdige en sterke persoonlijkheden

OD 5.1 Een professioneel personeelsbeleid mogelijk maken

OD 5.2 Hoger gekwalificeerden inzetten

OD 5.3 Nascholing en werkplekleren stimuleren

OD 5.4 De lat voor initiële lerarenopleidingen hoger leggen

OD 5.5 Het beleidsvoerend vermogen van scholen versterken

OD 5.6 De rechtspositie in het hoger onderwijs stroomlijnen

6.1. Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* merkt dat de minister het loopbaandebat (OD 5.1) breed wil opentrekken. Maar hij moet toch starten met een zeker kader. Zal het bijvoorbeeld ook gaan over schoolopdrachten in plaats van over contacturen? Zal het ook gaan over taakdifferentiatie? De minder strikte toepassing van bekwaamheidsbewijzen zal in elk geval een onderwerp zijn.

Met het inzetten van hoger gekwalificeerden (OD 5.2) bedoelt de minister vooral masters in het basisonderwijs, maar allicht heeft het onderwijs niet alleen behoefte aan hoger gekwalificeerden maar ook aan anders gekwalificeerden. Aan scholen worden immers heel wat specifieke eisen gesteld. Mensen die nu op tbs gaan krijgen meer geld dan zij die dit vorig jaar deden. Wat is het verschil? Hoeveel kost die verhoging aan de overheid?

Hoe zal de minister leerkrachten stimuleren om nascholingscursussen te volgen (OD 5.3)? Zal hij dat verplichten?

De lerarenopleiding (OD 5.4) bijschaven is een hele opgave, niet alleen om de kwaliteit hoog te houden maar ook omdat er heel wat nieuwe vereisten zijn zoals de talenkennis. De studieduur verlengen zou dan weer heel wat kandidaat-leraren afschrikken. Er is ooit een decreetsartikel geweest dat zelfstandige stages in het laatste jaar van de lerarenopleiding mogelijk maakte. Bestaat dat artikel nog?

6.2. Tussenkoms van mevrouw Ann Brusseel

Mevrouw *Ann Brusseel* informeert wanneer de minister het loopbaanpact (OD 5.1) wil afsluiten. Het lid spoort de minister aan daarbij creatief te zijn en zich niet te laten kisten door de vakbonden die haars inziens het nogal te vaak bij dogmatische recepten houden. De administratieve last moet omlaag, de waardering voor het beroep omhoog, slechts zo is professionalisering mogelijk. Het lage aantal mannelijke leerkrachten is niet alleen te wijten aan het loon, maar ook aan de erkenning voor het beroep en de bekwaamheidsvereisten. Als de lat hoog genoeg gelegd wordt, stijgt het aanzien van het beroep.

Door het leerkrachtentekort gebeurt het dat sommige leerkrachten niet over de nodige bekwaamheidsbewijzen beschikken en dus onvoldoende voorbereid zijn op hun taak. De minister zal hard moeten zijn en een creatieve inzet van scholen en leerkrachten eisen. Misschien moet ook eens nagedacht worden over de schoolvakanties, over de werkororganisaties. Kunnen nascholingen (OD 5.3), bijscholingen, pedagogische studiedagen niet in de vakantie plaatsvinden? Is het niet mogelijk het werk evenwichtiger te spreiden en leerkrachten op school tijd te geven hun lessen grondig voor te bereiden? Nu lijkt het wel alsof sommigen kiezen voor het beroep om 's avonds tijdig de kinderen af te halen en om op hetzelfde moment als de kinderen vakantie te hebben. Dergelijke motivatie volstaat niet. Een leerkracht moet een passie hebben voor zijn vakgebied en voor het lesgeven.

Het lid vraagt zich af of het, gezien de instroom, nog haalbaar is dat leerkrachten van de eerste graad op de korte termijn van hun opleiding de technische inhoud, de didactiek en de stages voor drie verschillende vakken verwerven. Denkt de minister trouwens aan toelatingsproeven voor de lerarenopleiding (OD 5.4)? Welke andere maatregelen wil hij nemen om de lat hoog te leggen? Het is niet zo dat leerkrachten hoger gekwalificeerd moeten zijn (OD 5.2), maar eerder dat ze een meer specifieke kwalificatie behoeven. Het is niet productief om masters in te zetten in het lager onderwijs of in de eerste graad van het secundair onderwijs. De leerinhoud is voor masters te gemakkelijk om gemotiveerd te blijven. Leerkrachten moeten niet alleen goed zijn in hun vakgebied maar zich ook kunnen aanpassen aan de groep leerlingen. Dat vergt een grondige denkoefening.

6.3. Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman

Ook voor mevrouw *Elisabeth Meuleman* moet het lerarenberoep moderner en aantrekkelijker worden gemaakt (OD 5.1). Het lid vindt het schokkend dat één op vijf van de kleuterleidsters en één op drie van de leraren secundair onderwijs binnen de vijf jaar het onderwijs verlaat. Voor het loopbaanpact start de minister met de beginnende leerkrachten, de zijinstromers en de inzetbaarheid. Dat zijn de juiste keuzes. De eerste conclusies zullen pas in 2012 klaar zijn. De uitvoering zal nog langer op zich laten wachten. Het lid zal dus een amendement bij de begroting indienen om de mentoruren niet te schrappen. Ze blijft erbij dat die uren nodig zijn om de beginnende leerkrachten te begeleiden tot er een nieuw systeem is.

Het is vreemd dat de minister bij zijn plannen om de lat voor de initiële lerarenopleiding hoger te leggen (OD 5.4) niet verwijst naar de hervorming van het secundair onderwijs. Nochtans hangen beiden nauw samen. De minister kiest onder meer voor competentiegericht onderwijs. De lerarenopleiding moet daaraan aangepast worden. De leerkrachten zijn immers de locomotief van elke hervorming.

6.4. Tussenkoms van mevrouw Goedele Vermeiren

Voor mevrouw *Goedele Vermeiren* is een goed opgeleide en gemotiveerde leerkracht de basis van goed onderwijs. Dat betekent zorgen voor instroming, maar ook voor doorstroming, uitstroming en goede bijscholing en motivatie.

Studie-oriëntering is ook voor de lerarenopleiding (OD 5.4) belangrijk. Er beginnen voldoende studenten, maar de slaagpercentages in het eerste jaar zijn laag en een hoog aantal studenten haakt zelfs al af in oktober/november. Een aantal hogescholen brengt de gebrekkige startcompetenties in beeld voor de studenten zelf. De Karel de Grote-hogeschool doet dat en biedt op basis daarvan de student een individueel leertraject aan. Ook de Provinciale Hogeschool Limburg heeft een test voor startcompetenties ontwikkeld. Zo weten studenten waaraan zij moeten werken. Studenten moeten de gefundeerde en positieve keuze maken om leraar te worden. Hoe staat de minister tegenover een vrijblijvende oriëntatieproef voor beginnende studenten? Wanneer zullen de taskforces voor de initiële lerarenopleiding opgericht worden? Hoe zullen ze werken?

Het lid vraagt of de minister weet waarom leraren zo weinig bijscholing (OD 5.3) volgen.

Bij de zij-instromers (OD 5.1) moet extra aandacht geschonken worden aan hun pedagogische en didactische bekwaamheden.

Hoe zal de minister de beleidsomkadering (OD 5.5) versterken gezien de beperkte middelen?

6.5. Tussenkoms van mevrouw Gerda Van Steenberge

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* vraagt of de vaste benoeringen in het onderwijs ter discussie staan in de besprekingen over het loopbaanpact (OD 5.1). Zij-instromers hebben al ervaring, dus krijgen een aangepast loon. De minister kondigt dan wel aan het probleem van de anciënniteit op te lossen, maar hoe zal hij dat betalen?

Het lid gaat ervan uit dat de evaluatie van de lerarenopleiding (OD 5.4) al gestart is en dat de commissie daarvoor al opgericht is. Hoe is die commissie samengesteld?

Enige tijd geleden stelden de directeurs en de schoolbesturen een memorandum op. Dat kan als inspiratiebron dienen voor het versterken van het beleidsvoerend vermogen van scholen (OD 5.5). Ook hier is geen geld om veel initiatief te nemen.

6.6. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* vraagt of de minister al enig resultaat geboekt heeft op het vlak van de zij-instroom (OD 5.1). Dat kost veel geld, maar het lid pleit er nogmaals voor om alvast te starten met (financiële) maatregelen voor beroepscategorieën die les kunnen geven in vakgebieden waar er een tekort aan leerkrachten is.

Mevrouw Poleyn vraagt voorts hoe de minister het werkplekleren bij leerkrachten zal stimuleren (OD 5.3)?

Het lid hoort dat het wegvallen van de mentoruren een rol speelt bij de problemen om stageplaatsen voor aspirant-leerkrachten te vinden (OD 5.4). Is daar nieuws over?

Mevrouw Poleyn benadrukt dat vooral directies basisonderwijs meer ondersteuning nodig hebben (OD 5.5).

6.7. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx

Mevrouw *Kathleen Deckx* ziet vooral problemen bij de vergoeding van de zij-instromers (OD 5.1). Met voorrang werk maken van de geldelijke vergoeding van bepaalde zij-instromers zou niet rechtvaardig zijn voor de andere leerkrachten.

Een leraar moet niet alleen vakbekwaam zijn maar ook de geschikte persoonlijkheid hebben. Hij moet zich kunnen aanpassen aan de klasgroep. Slechts dan kan hij zich ook in moeilijkere klassen handhaven en het niet na enkele jaren voor bekeken houden. Het lid pleit niet voor psychologische tests maar vraagt de minister wel heel veel aandacht te besteden aan dat facet. Alleen hogere gekwalificeerden inzetten zal immers niet volstaan (OD 5.2).

Mevrouw Deckx vraagt of het verband tussen de afschaffing van de mentoruren en het tekort aan stageplaatsen aangetoond is (OD 5.4).

6.8. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, heeft moeite met het verband dat de minister legt tussen het beleidsvoerend vermogen van een school en het aantrekken van hoger gekwalificeerden (OD 5.2 en OD 5.5). Dat geeft de indruk dat alle problemen te herleiden zijn tot een puur professionele en syndicale zaak. Hij is het ermee eens dat leerkrachten in het lager onderwijs en het lager middelbaar onderwijs vooral didactische competenties nodig hebben. Mensen met een te geavanceerde vakkennis geraken allicht te gemakkelijk gefrustreerd als de inhoud hen niet uitdaagt. Dat is een politiek debat dat op de eerste plaats in het parlement moet worden gevoerd. Het probleem moet dus scherp maar ook voldoende breed gedefinieerd worden. Het is jammer dat alles verengd wordt tot het loopbaan debat

(OD 5.1). De voorzitter vreest dat de minister het parlement een hapklaar voorstel zal voorschotelen dat het kan nemen of laten.

6.9. Antwoorden van de minister

6.9.1. OD 5.1 Een professioneel personeelsbeleid mogelijk maken

Minister *Pascal Smet* geeft toe dat een grondige aanpak van het loopbaanpact tijd vergt. De onderhandelingen onder meer met de vakbonden zijn nog maar net gestart. Dat heeft onder meer te maken met de cao-besprekingen die afgelopen zijn. Die waren door het geldtekort niet evident. Er zijn vooral kwalitatieve maatregelen genomen die het de leerkracht gemakkelijker maken. Ook de hervorming van het hoger onderwijs en leezorg vergen tijd, maar in januari starten de onderhandelingen voor het loopbaanpact echt. Om de onderhandelingen kansen te geven, mag de minister nu nog geen meningen poneren. Eerst moet er achter gesloten deuren gepraat worden met de vakbonden en de koepels.

Het loopbaanpact omvat heel wat aspecten waaronder zeker ook de schoolopdracht. Maar er zal zeker niet geraakt worden aan de vaste benoeming. Dat is een van de redenen waarom leerkrachten voor onderwijs kiezen en het is niet essentieel voor de organisatie. De andere onderwerpen mogen geen taboe zijn. Natuurlijk moeten zij-instromers de nodige pedagogische bekwaamheden bezitten. De kwestie is niet of de anciënniteit van de nieuwe zij-instromers in rekening gebracht wordt, maar wel of de anciënniteit van mensen die voorheen de keuze maakten om van een andere sector naar het onderwijs over te stappen, vergoed wordt. Als dat het geval is, kost dat 300 miljoen euro, zonder dat er één leerkracht bijkomt. Dat is onbetaalbaar.

Het loopbaanpact is pas voor over anderhalf jaar. De minister weet nog niet of er tussen-tijdse akkoorden mogelijk zullen zijn. Allicht zal men willen wachten tot er zicht is op het geheel. De duur van de lerarenopleiding vormt een onderdeel van de evaluatie. Dat houdt ook verband met de verlenging van de masteropleidingen. Als er een jaar bij komt, kan het zinvol zijn dat deels te besteden aan meer pedagogische aspecten. Elk denkspoor moet besproken worden met de onderwijsverstrekkers.

Op de vraag van mevrouw Vanderpoorten over tbs antwoordt de minister dat dit een verschil maakt van 3% op de jaarwedde. Het totale bedrag is echter niet zo snel te simuleren, omdat het verschilt van geval tot geval.

– *Repliek van een lid en antwoorden van de minister*

Mevrouw *Ann Brusseel* waarschuwt de minister dat hij door van tevoren te verklaren dat hij niet wil raken aan de vaste benoeming, tijdens de onderhandelingen met de vakbonden gegarandeerd nog meer taboes zal ontmoeten. Zij is te vinden voor een degelijk evaluatiesysteem waarin iemand die goed werkt, zijn baan behoudt. Zij is niet te vinden voor een systeem dat mensen in het zadel houdt die hun werk niet zo goed doen. Dat is nochtans een nefaste bijwerking van de vaste benoeming. De zomervakantie is een ander taboe.

Het lid wil dat het loopbaandebat een grondig gesprek over het beroep van leerkracht wordt. Op dit moment kan iemand die zijn werk verwaarloost, heel moeilijk uit zijn ambt gezet worden. Vlaanderen moet jongeren doen excelleren en middelmatigheid is daarvoor een belemmering. Men durft vastbenoemde leerkrachten wel verplichten tot fondsenwerving voor de school of administratief werk, maar niet om zich bij te scholen tijdens de vakantie of jonge collega's te begeleiden.

Door leerlingen in een centraal systeem te evalueren zou men kunnen zien of de leerkrachten de kwaliteitsnormen halen. Hun inzet is op verschillende manieren te toetsen.

Wie niet voldoet, moet men eruit kunnen halen, ook al hoort de vakbond dat niet graag. Een ander probleem is het gebrek aan evenwicht tussen heel kleine en heel grote klassen. Veel leerkrachten hebben het moeilijk met de ongelijke verdeling van de werklast, die ook te maken heeft met het thuiswerk dat vakken met zich meebrengen. Uiteindelijk zijn de leerlingen het slachtoffer, omdat ze bijvoorbeeld onvoldoende schrijf oefeningen krijgen in een grote groep voor Nederlands.

Het lid, dat evenmin voorstander is van eeuwige tijdelijkheid, besluit dat men in het debat alle taboes moet laten varen.

6.9.2. OD 5.2 Hoger gekwalificeerden inzetten

Het is volgens de *minister* natuurlijk niet zo dat elke master een goede leerkracht is. Daar is nog bijkomende scholing voor nodig. Of een master al dan niet graag en goed lesgeeft, hangt van heel wat factoren af: zijn ambities, zijn persoonlijkheid, zijn ingesteldheid.

6.9.3. OD 5.3 Nascholing en werkplekieren stimuleren

De minister zal nagaan of de nascholing en het werkplekieren in een of andere studie over leerkrachten bestudeerd wordt. De nascholing vormt een onderdeel van het loopbaan debat. Een van de mogelijkheden is dat een beginnende leerkracht – voor hetzelfde salaris – minder uren voor de klas moet staan dan een geroutineerde.

– Replik van een lid en antwoorden van de minister

Op de herhaalde vraag van mevrouw *Goedele Vermeiren* over de motivering van de deelname aan bij- en nascholing, antwoordt minister *Pascal Smet* dat hij denkt dat dat voorwerp van een OBPWO-onderzoek is, waarvan de resultaten in februari 2011 beschikbaar zijn.

6.9.4. OD 5.4 De lat voor initiële lerarenopleidingen hoger leggen

De evaluatie van het decreet op de lerarenopleiding is decretaal vastgelegd. De decretale bepalingen zullen gevolgd worden, behalve dat de minister allicht maar één commissie (in plaats van twee) zal oprichten met internationale experts van lerarenopleidingen, ambtenaren, pedagogen, en eventueel ook leraren. Kortom, een brede, multidisciplinaire commissie.

De minister benadrukt dat de mentoruren niet bedoeld waren om stagiairs te begeleiden maar wel om startende leerkrachten te helpen. Voorheen waren er geen mentoruren en wel voldoende stageplaatsen. De minister heeft de indruk dat sommigen de schraping als excuus gebruiken. Toen er persberichten verschenen over een stageplaatsentekort, heeft de kabinetschef alle betrokkenen uitgenodigd voor een vergadering. Iedereen was het erover eens dat de scholen dit jaar zelf het probleem konden oplossen maar ze vroegen de minister wel oplossingen te zoeken voor de komende jaren. De besprekingen daarover lopen. Zowel de hogescholen als de leerplichtscholen zullen daarvoor flexibel moeten zijn en eventueel zelfs netoverschrijdend samenwerken.

Het beeld van de locomotief en de wagens betekent dat men het eerst eens moet zijn over de structuur en dat de rest daaruit volgt. Daarom is de oriëntatienota over de hervorming van het secundair onderwijs daartoe beperkt. De minister onderstreept dat in de definitieve conceptnota eind 2011 wel alle aspecten zullen zitten. Beleidsvoerend vermogen van scholen, leiderschap, professioneel werkgeverschap, directeursprofiel en rekruteringsbeleid worden mee opgenomen in het debat. Uiteindelijk zullen de maatregelen die daaruit voortvloeien, in het parlement besproken worden.

Wat de masters betreft, wijst minister Smet erop dat in Europa leerkrachten gemiddeld 4,5 jaar zijn opgeleid. Niets belet dat het parlement in afwachting dit belangrijke onderwerp uitdiept en stappen zet. De zelfstandige stages in het laatste leerjaar is men aan het nakijken, maar er is nog geen antwoord.

Vrijblijvende oriëntatieproeven staan op de agenda van het overleg met de rectoren in januari. Een studie van de VUB toonde geen noodzakelijk verband tussen de (geheim gehouden) resultaten van een oriëntatieproef bij generatiestudenten en hun feitelijke cijfers op het einde van het jaar. De minister pleit daarom voor voorzichtigheid. Een proef kan wel zinvol zijn als zij niet alleen kennis maar ook attitudes, vaardigheden en groeimogelijkheden test. Dergelijke assessments van individuele studenten zijn echter tijdrovend en mogelijk kostelijker dan iedereen die wil, gewoon te laten inschrijven.

De minister wijst erop dat er trouwens nog andere mogelijkheden zijn, zoals het propedeusejaar. Iemand die niet geslaagd is in zijn eerste jaar, kan daar bovendien als mens heel wat van opgestoken hebben. Anderzijds heeft hij wel begrip voor het argument dat een slaagratio van 1 op 2 leidt tot nodeloos overvolle aula's. De minister is wel bang dat de vrijblijvende resultaten vooral gevolgen gaan hebben voor de kinderen van arbeiders en migranten. Hij spreekt zich echter nog niet uit.

– *Repliek van de leden en antwoorden van de minister*

Mevrouw *Ann Brussel* stelt dat de uiteenlopende resultaten van oriëntatie- en eindejaarsproeven zouden kunnen liggen aan het feit dat sommige leerlingen in het secundair onderwijs niet veel gestudeerd hebben en dat in de loop van hun eerste jaar hoger onderwijs hebben goedgemaakt. Mevrouw Brussel concludeert dat het probleem niet noodzakelijk zit in de toegangproef maar mogelijk in het secundair onderwijs.

Minister *Pascal Smet* leidt uit haar redenering af dat dus zeker geen oriëntatieproef moet georganiseerd worden, want wie mislukt, loopt een kans mis om alsnog een goede studiemethode te verwerven. Mevrouw *Ann Brussel* repliceert dat dit niet betekent dat er in de toekomst niet moet over nagedacht worden. Er zijn landen die bepaalde resultaten in het secundair onderwijs vereisen voor toelating tot de lerarenopleiding. Wil men goede leerkrachten, dan moet men op een bepaald moment streng zijn. Kleine hogescholen zijn dat niet altijd, omdat ze de financiering voor hun studenten niet willen verliezen. Zij belooft de minister bewijsmateriaal te bezorgen.

Een korte studie van de heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, over de uitslagen van eerstejaars in richtingen met een grote populatie, leerde hem dat een derde niet eens 30% van de punten haalt. Er is dus een grote groep aan de universiteit die er niet thuishoort, frustratie oploopt en beter een hogeschool- of andere opleiding had gevolgd. De vraag naar een oplossing is legitiem.

Mevrouw *Kathleen Helsen* vindt een oriëntatieproef niet nodig als voldoende bekend is wat de voorbereiding in het secundair onderwijs inhoudt. Het lid erkent dat niet elke opleiding een even goede voorbereiding is voor om het even welke studierichting in het hoger onderwijs. Maar voor de opvolging van leerlingen gedurende hun hele schoolloopbaan bestaan systemen. Er zijn voldoende toetsen en examens om hun kennis te beoordelen. Men weet perfect welke richtingen goed voorbereiden op een bepaalde opleiding en welke niet. Kwaliteitstoezicht binnen het leerplichtonderwijs volstaat volgens het lid. Als men leerlingen juist kan informeren, is een toegangproef overbodig.

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, repliceert dat dit signalementsysteem in de praktijk niet werkt. Men kan na het secundair onderwijs al weten dat iemand geen kans maakt, maar een bijkomende proef heeft de psychologische waarde dat zij ook de kandidaat overtuigt.

7. Strategische doelstelling 6 – De maatschappelijke verwevenheid van onderwijs met lokale, regionale en internationale netwerken versterken

- OD 6.1 Het pedagogisch partnerschap tussen scholen en ouders ondersteunen
- OD 6.2 Brede scholen realiseren
- OD 6.3 De regierol van de gemeenten in het lokaal flankerend onderwijsbeleid verstevigen
- OD 6.4 Scholengemeenschappen versterken
- OD 6.5 Het onderwijs in de centrumsteden versterken
- OD 6.6 Het onderwijs in Brussel aanpakken
- OD 6.7 De internationale dimensie van het onderwijs(beleid) verder vorm geven
- OD 6.8 Gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's sneller erkennen

7.1. Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten

De minister wil de scholengemeenschappen versterken (OD 6.4). Worden ook niveauoverschrijdende scholengemeenschappen, bijvoorbeeld van basis- en secundair onderwijs mogelijk, wil mevrouw *Marleen Vanderpoorten* weten? Dat zou deel kunnen uitmaken van de hervorming van het secundair onderwijs en de oriëntering van leerlingen kunnen vergemakkelijken.

7.2. Tussenkoms van mevrouw Ann Brussee

Mevrouw *Ann Brussee* vraagt wanneer het vernieuwde samenwerkingsprotocol over de leerplichtcontrole met Brussel (OD 6.6) klaar zal zijn. Hoe werd de procedure voor de leerplichtcontrole aangepast?

De samenwerking met Frankrijk voor de nascholing van de leraren Frans (OD 6.7) wordt verlengd. Hoeveel leerkrachten hebben daar al aan deelgenomen? Wat waren de bevindingen? Hoeveel middelen worden vrijgemaakt om dat voort te zetten?

7.3. Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* is van oordeel dat de brede scholen (OD 6.2) van onderuit moeten gerealiseerd worden. Nochtans zijn er geen middelen in de begroting voor bestemd. De minister verdedigt zich volgens haar door te zeggen dat niet elke verandering geld kost, maar verandering vergt op zijn minst een financiële stimulus. Er blijven nog slechts vier proeftuinen over. Het lid dringt aan op een goede evaluatie van alle proeftuinen.

Het capaciteitsprobleem in centrumsteden (OD 6.5) kan niet alleen opgelost worden door plaatsen bij te creëren. In steden neemt niet alleen het aantal kinderen toe, het gaat vaak om kinderen uit sociaal zwakkere milieus. In Gent zijn er ondertussen al 40 percent GOK-leerlingen bijgekomen. Die hebben ook extra omkadering en zorg nodig. Maar daar spreekt de minister niet over.

Minister *Pascal Smet* leest de tweede alinea van OD 6.5 voor.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* denkt dat het probleem in de steden toch niet te onderschatten is. Het is een echte tijdbom!

7.4. Tussenkoms van mevrouw Vera Celis

Mevrouw *Vera Celis* weet dat ouderverenigingen (OD 6.1) niet altijd alle ouders bereiken. Ze haalt het voorbeeld aan van een oudervereniging die uitnodigingen in allerlei talen verstuurd had en ook tolken had uitgenodigd, maar uiteindelijk waren er op de vergadering meer tolken dan ouders. Zal de minister extra initiatieven nemen om de participatie van allochtone ouders te verhogen?

Mevrouw Celis vraagt hoe de minister de scholengemeenschappen zal versterken (OD 6.4). Op 1 september 2011 start een nieuwe samenwerkingsperiode voor scholengemeenschappen. De minister zal een minidecreet maken om een en ander te vergemakkelijken. Zullen de scholendirecties die wijzigingen nog voor 1 mei kennen?

Een taskforce zal de korte- en langetermijnbehoeften aan schoolinfrastructuur in de centrumsteden (OD 6.5) in kaart brengen. Wanneer verwacht de minister de resultaten?

Hoe denkt de minister over de invoering van een spijbelkaart voor hardnekkige spijbelers (OD 6.6)?

Mevrouw Celis wil graag wat meer informatie over het samenwerkingsprotocol met Nederland over gelijkwaardigheid van diploma's (OD 6.8). De minister wil de erkenning van buitenlandse diploma's in secundair en volwassenenonderwijs vlotter laten verlopen. Maar hoe wil hij de kwaliteit ervan bewaken?

7.5. Tussenkoms van mevrouw Gerda Van Steenberge

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* kan het belang van ouderparticipatie (OD 6.1) niet genoeg benadrukken. Hoe verloopt de invoering van de engagementsverklaring? Hoe kunnen scholen ouders dwingen zich eraan te houden?

Het minidecreet over de scholengemeenschappen (OD 6.4) is nog niet aan het parlement voorgelegd en tegen 1 september 2011 moet er al een nieuw zijn. Welke bepalingen zijn zo noodzakelijk om de enkele weken tot september te overbruggen?

Natuurlijk moeten scholen in centrumsteden goed ondersteund worden (OD 6.5), maar de andere scholen mogen daar niet de dupe van worden.

7.6. Tussenkoms van mevrouw Sabine Poleyn

Mevrouw *Sabine Poleyn* leest in de beleidsbrief dat de minister maatregelen wil nemen om de brede scholen waar een school de kern van is, ruimtelijk-architecturaal te vertalen (OD 6.2). Wat bedoelt hij daarmee? De schoolgebouwenmonitor gaf vorig jaar aan dat 60 percent van de scholen haar deuren openstelt voor andere gebruikers. Slechts 35 percent daarvan zegt dat het in veilige omstandigheden gebeurt. Doelt de minister daarop? Of heeft hij het over nieuwbouw?

De minister wil steden en gemeenten waar zich demografische problemen stellen, ondersteunen. Toch geeft hij dat voornemen de titel 'centrumsteden versterken' (OD 6.5). Mevrouw Poleyn pleit voor een andere titel.

De minister kan alleen voor Antwerpen zeggen vanaf hoeveel leerlingen een klas te groot wordt. Maar hij heeft dat cijfer nog niet gezegd. Kan hij dat nu doen?

Welke rol speelt de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand in de samenwerking met landen in het Zuiden (OD 6.7)? Dat is immers een deskundige organisatie voor het onderwijsbeleid van landen in het Zuiden.

Mevrouw Poleyn wil ook graag weten wanneer het ontwerp van besluit houdende vastlegging van een vernieuwde generieke procedure voor de erkenning van buitenlandse diploma's (OD 6.8) klaar zal zijn.

7.7. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, stelt dat de brede school (OD 6.2) het mogelijk maakt de infrastructuur beter te benutten. De gemeenten zijn verantwoordelijk en zouden

meer geresponsabiliseerd moeten worden. Kan de VVSG (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten) hierbij een rol spelen? De heer Bouckaert zag de brede school louter als een coördinatieproject en vreest dat de ruimtelijk-architecturale vertaling ervan heel wat complicaties met zich mee zal brengen. Zullen de scholen bijvoorbeeld bereid zijn te betalen om andere activiteiten mogelijk te maken?

De centrumsteden krijgen hulp om capaciteitsproblemen aan te pakken (OD 6.5). Daarbij worden ook GOK-middelen gerekend om de klassieke GOK-problemen aan te pakken. Een artikel in het weekblad Knack over de Gentse situatie bewijst dat Roma-kinderen specifieke problemen hebben die niet door de klassieke GOK-criteria gevat worden. Volstaan meer plaatsen en meer leerkrachten om die problemen aan te kunnen?

7.8. Antwoorden van de minister

7.8.1. *OD 6.1 Het pedagogisch partnerschap tussen scholen en ouders ondersteunen*

De *minister* denkt dat meer overleg moet gevoerd worden met de zelforganisaties van allochtone ouders, die zelf vragen om meer ingeschakeld te worden. Een engagements-verklaring afdwingbaar maken, is niet evident. Hij stelt voor eerst een tot twee jaar te bekijken wat het effect is.

7.8.2. *OD 6.2 Brede scholen realiseren*

Wat de brede school betreft, wil minister Smet met AGIO n bekijken welke architecturale normen en voorbeelden kunnen opgenomen worden. Voor de rest verwijst hij naar de nota van volgend jaar.

7.8.3. *OD 6.4 Scholengemeenschappen versterken*

Wat de scholengemeenschappen betreft, wordt de regeling verlengd met drie jaar. De tijd is na zes jaar immers nog niet rijp voor een volgende stap. De puntenenveloppen in het secundair en de zorgenvveloppen in het basisonderwijs worden dus voortgezet. Voor de CLB's verandert wezenlijk niets. De onderhandelingen over het nieuwe ontwerp zijn nog aan de gang. Verdere details worden binnenkort met de commissie besproken, na de indiening.

7.8.4. *OD 6.5 Het onderwijs in de centrumsteden versterken*

Scholen bepalen zelf wanneer een klas vol is. Onderwijs geeft gemiddeld 1 leerkracht per 24 kinderen.

Voor zover hem bekend zijn er geen algemene capaciteitsproblemen op het platteland, vandaar de verwijzing naar de versterking van de centrumsteden. De taskforce is aan het werk.

7.8.5. *OD 6.6 Het onderwijs in Brussel aanpakken*

Voor de samenwerking op het vlak van leerplichtcontrole in Brussel is de Franse Gemeenschap pas klaar met haar informatica tegen het schooljaar 2012-2013. Minister Smet erkent dat dit wachten frustrerend is maar kan er niets aan veranderen.

7.8.6. *OD 6.7 De internationale dimensie van het onderwijs (beleid) verder vorm geven*

Voor de uitwisseling met Frankrijk wordt 16.000 euro per jaar ingeschreven en voor die met Wallonië 72.000 euro. Dat laatste betreft onderwijzers en leerkrachten in de eerste graad, inclusief vijf dagen residentieel verblijf ter plaatse. Voor de stage-uitwisseling tus-

sen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap van studenten in de lerarenopleiding is 23.000 euro uitgetrokken. Wel is er weinig interesse voor.

– *Replik van een lid en antwoorden van de minister*

Mevrouw *Kathleen Helsen* vraagt naar het internationale project van de CLB's in Rusland. Na jaren van input ginder, begint dit zeer waardevolle initiatief in een relevante fase te komen waarin Vlaanderen kan leren uit de toepassingen, onder meer over de plaats van het artistieke in het onderwijs, en de samenwerking met lokale overheden en met het welzijnsterrein. Stopzetting zou een vergissing zijn. Werd dit project geëvalueerd? Op welke manier kan de CLB-sector met internationalisering bezig blijven als het wordt stopgezet?

Minister *Pascal Smet* denkt eerder aan stopzetten. Hij belooft na te kijken of er een formele evaluatie was. Hij vroeg al aan de administratie om de hele internationale dimensie in kaart te brengen. Ook op dat vlak moeten in krappe tijden namelijk keuzen worden gemaakt. Hij wijst er nog op dat het eigenlijke project was afgelopen, maar weet niet of verlenging was aangevraagd.

Mevrouw *Kathleen Helsen* weet dat het afgelopen was, het was eerder al verschillende keren verlengd. Net aan die uitzonderlijk lange looptijd zijn de effecten te danken. Rusland wil het graag voortzetten en is bereid voortaan de helft te betalen. Ook de Vlaamse betrokkenen willen verder werken. Minister *Pascal Smet* belooft een en ander na te kijken.

7.8.7. OD 6.8 Gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's sneller erkennen

De *minister* zegt dat wat de kwaliteitsregeling voor de gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's betreft, binnenkort een besluit over Nederland wordt goedgekeurd. Voor de generieke procedure moet in Onderwijsdecreet XXI de decretale basis worden gelegd. De criteria zijn niet langer gebaseerd op het onderwijsniveau, maar op het curriculum, de inhoud en de eindtermen. AKOV bekijkt op dit moment samen met de universiteiten de verbetering van de procedure. De minister noemt twee elementen: vereenvoudiging en de invoering van een beroepsprocedure.

8. Strategische doelstelling 7 – Ervoor zorgen dat elke onderwijsinstelling topkwaliteit kan bieden

- OD 7.1 De interne kwaliteitszorg van de instellingen versterken
- OD 7.2 Informatierijke omgevingen ontwikkelen
- OD 7.3 De externe kwaliteitszorg verder uitbouwen
- OD 7.4 Kwaliteitszorg in het hoger onderwijs herzien
- OD 7.5 Wachtrijen bij de inschrijvingen oplossen
- OD 7.6 Een nieuw omkaderingssysteem uittekenen om de middelen gericht in te zetten waar ze het meest nodig zijn
- OD 7.7 Nieuwe financiering leerplichtonderwijs en de maximumfactuur evalueren
- OD 7.8 Financiering van het hoger onderwijs evalueren en bijsturen
- OD 7.9 Regelgeving vereenvoudigen en transparanter maken
- OD 7.10 Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs verbeteren

8.1. Tussenkoms van de heer Jos De Meyer

De fractie van de heer *Jos De Meyer* kijkt uit naar de codificatie van de regelgevingen voor het secundair en het hoger onderwijs (OD 7.9). Daarop vraagt hij of het beleidsdoelmeinoerschrijdende actieplan voor administratieve vereenvoudiging al klaar is. Zo niet, wanneer dan wel? Zo ja, kan de commissie het ontvangen?

8.2. Tussenkoms van mevrouw Fatma Pehlivan

Mevrouw *Fatma Pehlivan* vraagt of bij de evaluatie van de aanmeldingsprocedure (OD 7.5) ook een oplossing kan gezocht worden voor de methodescholen, meer bepaald de Freinetschool in Gent.

8.3. Tussenkoms van mevrouw Vera Celis

Mevrouw *Vera Celis* informeert naar de timing voor de databank met inschrijvingen en het kenniscentrum (OD 7.2), die zij beide waardeert.

Op welke manier moet de overheid een rol spelen in het debat over de rankings (OD 7.8)?

Waarom moet voor de samenwerkingsovereenkomst over het leerlingenvervoer gewacht worden tot het einde van het schooljaar 2011-2012 (OD 7.10)? Wat zijn de knelpunten?

8.4. Tussenkoms van mevrouw Gerda Van Steenberge

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* hoopt dat het overleg over het beoordelingskader voor de evaluatie van de interne kwaliteitszorg (OD 7.1) geen begin is van eindeloos gepalaver, wetende dat het decreet ondertussen anderhalf jaar oud is. Het lid vraagt zich af hoelang het nog wachten is op de toepassing.

In verband met de voorrangsregeling voor Nederlandstalige kinderen in het Brusselse onderwijs werd de verklaring op eer vervangen door een diploma of ander bewijs dat de kennis van het Nederlands van een van de ouders aantoont (OD 7.5). Wanneer wordt dit geëvalueerd?

Wanneer krijgt de commissie een overzicht van de bestaande evaluaties en het andere studiemateriaal over de GOK-cycli en meer informatie over het nieuwe omkaderingssysteem voor het basisonderwijs (OD 7.6)?

Het moet mevrouw Van Steenberge van het hart dat het dossier leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs (OD 7.10) al heel lang heeft aangesleept, ook al lijkt het einde van de tunnel in zicht te komen.

8.5. Tussenkoms van mevrouw Marleen Vanderpoorten

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* peilt naar de onderwerpen van het overleg van de overheid met de pedagogische begeleidingsdiensten (OD 7.1). Vragen die daar zelf om? Wat wordt bedoeld met 'andere ondersteunende diensten'? Gaat het overleg van de inspectie met de genoemde diensten (OD 7.3) over hetzelfde of over nog andere onderwerpen?

Mevrouw Vanderpoorten wil voorts weten wanneer de evaluatie van de maximumfactuur afgerond zal zijn. De minister had dat aangekondigd voor december 2010 (OD 7.7).

Tot slot informeert zij naar de stand van zaken in de controle van het huisonderwijs (OD 7.3) en de timing voor het nieuwe decreet Leerlingenvervoer (OD 7.10).

8.6. Tussenkoms van mevrouw Kathleen Deckx

Mevrouw *Kathleen Deckx* sluit zich aan bij de vragen over leerlingenvervoer en huisonderwijs.

Gaat de minister, naast de aangekondigde aanpassing van het omkaderingssysteem van het basisonderwijs (OD 7.6), ook een systeem uitwerken om te vermijden dat uren-leraar worden doorgeschoven van de kleuterschool naar de lagere school, of blijven de scholen vrij in de aanwending?

8.7. Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* stelt vast dat het kenniscentrum (OD 7.2) beperkt blijft tot een soort gegevensbank, terwijl het tijdens de besparingsronde bij het steunpunt GOK breder werd afgeschilderd. Zal wat het steunpunt GOK deed dan op een andere manier vervangen worden?

Komt er een nieuwe regeling voor de inschrijvingsprocedure (OD 7.5) tegen het schooljaar 2011-2012 of wordt die uit Onderwijsdecreet XX verlengd? Wat is de timing?

8.8. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, vraagt verduidelijking bij de aangekondigde differentiatie van de parameters voor de middelenallocatie van de bijzondere onderzoeksfondsen (OD 7.8).

Hij pleit ervoor om bij het streven naar vereenvoudiging en codificatie volop gebruik te maken van de reguleringssimactanalyse (OD 7.9).

8.9. Antwoorden van de minister

8.9.1. *OD 7.1 De interne kwaliteitszorg van de instellingen versterken*

Minister *Pascal Smet* antwoordt dat de evaluatiecommissie in het decreet Interne Kwaliteitszorg is voorzien. Hij denkt dat structureel overleg tussen overheid en pedagogische begeleidingsdiensten ook in hun belang is. Het is nog te vroeg om daar vandaag dieper op in te gaan, maar eigenlijk kunnen alle onderwerpen erin aan bod komen. Voorbeelden van andere ondersteuningsdiensten zijn de vzw BROSO (Brussels Ondersteuningscentrum Secundair Onderwijs) en Rand en Taal.

8.9.2. *OD 7.2 Informatierijke omgevingen ontwikkelen*

Het nieuwe kenniscentrum staat los van het Steunpunt GOK, dat als structuur niet functioneerde. Het is echter niet stopgezet, onderstreept de minister. Het kenniscentrum zal niet alleen data verzamelen maar ook combineren en interpreteren. In de begroting is 1 miljoen euro ingeschreven en datzelfde bedrag komt er elk jaar nog een keer bij. De uitwerking is volop bezig en wordt ook besproken in de beleidsraad.

8.9.3. *OD 7.3 De externe kwaliteitszorg verder uitbouwen*

De minister sluit niet uit dat er een decreet komt om het huisonderwijs te versterken. Als het er komt, zal het wellicht in 2012 zijn.

8.9.4. *OD 7.5 Wachtrijen bij de inschrijvingen oplossen*

Dit is het laatste schooljaar dat experimenten met de aanmeldingsprocedure mogelijk zijn. Zij zijn de verantwoordelijkheid van het LOP. Het is wel degelijk de bedoeling om tegen het volgende schooljaar 2011-2012 een nieuwe regeling te hebben, die in de volgende maanden wordt uitgewerkt. Voor de evaluatie van de nieuwe procedure voor voorrang van Nederlandstalige kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is het wachten op de afloop van de komende inschrijvingsprocedure.

8.9.5. *OD 7.6 Een nieuw omkaderingssysteem uittekenen om de middelen gericht in te zetten waar ze het meest nodig zijn*

Minister *Pascal Smet* verwacht dat de verzamelnota klaar zal zijn tegen mei 2011 om op de Vlaamse Regering te agenderen. De verschuiving van middelen voor het kleuteronderwijs naar het lager onderwijs aanpakken is niet evident omdat het basisonderwijs als een

geheel wordt beschouwd. De betrokken schoolbesturen sensibiliseren lijkt hem het meest efficiënt.

8.9.6. OD 7.7 Nieuwe financiering leerplichtonderwijs en de maximumfactuur evalueren

De minister verduidelijkt dat in januari 2011 het rapport over de kwantitatieve effecten van de maximumfactuur klaar zal zijn. Geen enkele instelling was echter geïnteresseerd in het kwalitatieve onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk (OBPWO) onderzoek. Tegen het einde van 2010 laat de administratie weten of zij dit zelf kan, dan wel dat het alsnog in verkorte vorm moet worden uitbesteed.

– Replik van de leden en antwoorden van de minister

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* merkt op dat de dringende behandeling van het voorstel van resolutie betreffende de evaluatie en de bijsturing van de regeling met betrekking tot de maximumfactuur (*Parl. St. Vl. Parl. 2009-10, nr. 645/1*) van haar fractie en de organisatie van hoorzittingen in dat verband werden afgewezen door de meerderheid op grond van een verwachte evaluatie, die nu niet klaar blijkt te zijn. De *voorzitter* sluit zich aan bij die kritiek.

Minister *Pascal Smet* verbindt er zich toe dat hij, ingeval de administratie het kwalitatieve onderzoek niet zelf blijkt te kunnen voeren, samen met de commissie zal bekijken hoe men dit zo efficiënt mogelijk kan organiseren.

8.9.7. OD 7.8 Financiering van het hoger onderwijs evalueren en bijsturen

In Europees verband werden afspraken gemaakt om te zoeken naar een eigen ranking op basis van objectieve criteria.

8.9.8. OD 7.9 Regelgeving vereenvoudigen en transparanter maken

De planlastvermindering staat op de agenda van het overleg met de rectoren in januari 2011. Een commissie is aan het werk daarover, zij het nogal traag. Ook voor het secundair onderwijs komt er een bijzondere werkgroep. De minister merkt op dat veel administratieve lasten niet door het departement maar door de koepels of de scholen zelf worden opgelegd.

8.9.9. OD 7.10 Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs verbeteren

Minister Smet heeft de samenwerkingsovereenkomst met De Lijn en ze is naar minister Crevits gestuurd. Waarom dit zolang duurt is een mysterie.

Op de timing van een nieuw decreet Leerlingenvervoer durft hij niet vooruitlopen.

9. Strategische doelstelling 8 – Investeren in duurzame en moderne infrastructuur

OD 8.1 Scholen uitbouwen tot uitnodigende en stimulerende werk- en leefomgevingen

OD 8.2 Aandacht voor het duurzaam karakter van de schoolinfrastructuur

9.1. Tussenkoms van de heer Jos De Meyer

De heer *Jos De Meyer* stelt dat de evaluatie van de eerste vier investeringsoperaties in uitrustingsgoederen op basis van Onderwijsdecreet XX concludeerde dat deze investeringsgrond best wordt voortgezet en zelfs structureel verankerd (OD 8.1). CD&V pleit ervoor dit nog in te voeren voor het schooljaar 2011-2012.

In verband met duurzame schoolinfrastructuur (OD 8.2) hoopt de heer De Meyer dat het amendement bij het programmadecreet (*Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 778/4*) dat de

betaalbaarheid van DBFM-projecten realistischer maakt voor scholen, met een grote meerderheid goedgekeurd wordt in de plenaire vergadering. Verder is hij tevreden dat de minister aan de schoolbesturen de artikelen van de kaderovereenkomst waarnaar verwezen wordt in de contracten, ter beschikking heeft gesteld. Over de overeenkomst zelf kondigt hij toekomstige vragen aan, want op dit moment heeft hij de tekst van 1800 bladzijden nog niet volledig kunnen vatten. Hij onderstreept dat het inzagerecht van het parlement niet in tegenspraak is met de geheimhoudingsclausule.

Tot slot in dit verband signaleert het lid dat schoolbesturen nog steeds niet zeker zijn wanneer zij de middelen mogen inbrengen die zij gespaard hebben met het oog op een bouwproject. De scholen zouden het ook appreciëren mocht er een werkgroep komen, met de onderwijskoepels en de Fortisgroep, en onder leiding van de minister, om de komende weken de resterende problemen uit te klaren.

Vervolgens informeert de heer De Meyer wat de stand van zaken is van de problemen met Eurostat. In een voorlopig advies schreef Eurostat dat de pps-projecten in de begroting zouden moeten ingeschreven worden. Verdere opvolging is uitzonderlijk belangrijk, onderstreept het lid.

Hoever staat het met de DBFM-proefprojecten – een in elk van de drie netten? Blijft het doel dat vervolgens 20 andere versneld uitgevoerd worden?

In het kader van de beladen erfenis van het Nationaal Waarborgfonds (OD 8.2), attendeert de spreker op de zorgwekkende leninglast waarmee bijna 1000 scholen geconfronteerd worden. Hij verneemt dat de Franse Gemeenschap wel gebruikmaakt van middelen in de federale begroting maar de Vlaamse niet. Hoe komt dat? Kan de verlenging van de termijn soelaas bieden?

Vervolgens dringt hij erop aan dat Vlaamse Regering voortgang maakt met de sanering van vervuilde terreinen van de non-profitsector in het algemeen en scholen in het bijzonder (OD 8.2). Dat een werkgroep drie keer vergaderd heeft over het onderwerp, is een te mager resultaat. OVAM moet voorrang verlenen aan deze kwestie.

Zijn in Vlaanderen al projecten gerealiseerd volgens de formule van promotiebouw? Waar?

De minister beloofde terecht een tweede inhaaloperatie voor scholenbouw tijdens deze legislatuur, naast DBFM, dat slechts een niche van 4% van de vloeroppervlakte bereikt. Er circuleren ideeën als de inzet van de KBC-middelen, het uitgeven van obligaties, het uitschrijven van een volkslening, of kleinschalige pps-projecten (DBFM zonder de onderhoudskosten). De Vlaamse uitgaven voor schoolgebouwen zitten onder het gemiddelde, merkt het lid op. De commissie moet de regering stimuleren om nu denkoefeningen te maken en niet met de uitvoering te wachten tot het jaar voor de verkiezingen.

9.2. Tussenkoms van mevrouw Vera Celis

Mevrouw *Vera Celis* merkt in de beleidsbrief op dat de minister oog heeft voor de bandbreedte die scholen nodig hebben voor ICT (OD 8.1), maar denkt hij ook aan de kennis van de leerkrachten op dit vlak?

9.3. Tussenkoms van mevrouw Gerda Van Steenberge

Mevrouw *Gerda Van Steenberge* vraagt wat de timing is voor de 20 proefprojecten voor passiefscholen (OD 8.1)?

Het lid betreurt dat de belofte over de uitrustingsgoederen (OD 8.1) niet waargemaakt wordt door de begroting.

Tot slot sluit zij zich aan bij de vraag van de heer De Meyer over het voorlopige advies van Eurostat en de stand van zaken.

9.4. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, sluit zich aan bij de kritiek van de heer De Meyer op DBFM. De pps-formule op zich wordt in het veld positief ervaren, maar men heeft moeite met de schaal en de daarmee samenhangende afhankelijkheid van één grote financiële partner.

9.5. Antwoorden van de minister

9.5.1. *OD 8.1 Scholen uitbouwen tot uitnodigende en stimulerende werk- en leefomgevingen*

Voor de uitrustingsgoederen is volgens de *minister* op dit moment geen geld. Toch zijn ze vermeld in de beleidsbrief, maar dat is om de aandacht te behouden.

Wat de stand van zaken in de proefprojecten betreft, is de bouwvergunning binnen voor Londerzeel en Sint-Niklaas. Men is daar bezig met de opmaak van het lastenboek. In Genk herwerkt men de projectdefinitie. Die van de 20 proefprojecten zijn klaar, maar er zijn nog geen bouwvergunningen aangevraagd. Er wordt wel aan gewerkt.

De lijst van de projecten met promotiebouw heeft de minister aan AGIO gevraagd en zal bij ontvangst aan de commissie worden bezorgd.

9.5.2. *OD 8.2 Aandacht voor het duurzaam karakter van de schoolinfrastructuur*

De minister heeft begrepen dat er voor de eigen inbreng in DBFM een belangrijke vooruitgang komt. Een van de koepels werkt met de Fortisgroep aan een degelijk voorstel daarover. De kleinere problemen kunnen de koepels beter met Fortis zelf regelen. Waar nodig kunnen ze de minister informeel informeren, waarna hij kan zien waar hij bemiddelend kan optreden.

De gesprekken met Eurostat lopen.

Tot slot onderschrijft hij het pleidooi van de heer De Meyer om te zoeken naar een pps-systeem van een kleinere omvang. Hij is blij dat ook minister Muyters in die richting denkt. De formule wordt in de komende maanden uitgewerkt.

De FOD Financiën weigert de cijfers over het Nationaal Waarborgfonds te geven. Het is wachten op een nieuwe federale regering voor verdere stappen.

Boudewijn BOUCKAERT,
voorzitter

Vera CELIS,
verslaggever